

Ensimmäinen vuosikerta CSRD:tä ja ESRS:ää varmentajan silmin – mitä opimme?

7.5.2025 klo 9-12

PARTNERINA YHTEISTYÖSSÄ

FIBS on Pohjoismaiden suurin yritysvastuuverkosto ja johtava yritysten asiantuntijuuden kehittäjä

480+

jäsentä

3/4

Yritykset

1/4

Muut

Tarjoamme parhaat keinot kehittää vastuullista ja kestävää liiketoimintaa

- ✓ Pysy ajan tasalla
- ✓ Syvennä osaamista
- ✓ Löydä vertaistukea
- ✓ Verkostoidu

Tarkoituksemme on vauhdittaa vastuullisuuden tekijöitä kohti kestävämpää maailmaa

Perustettu 2000

**WBCSD:n
globaalin
verkoston jäsen**

Chatham House -sääntö

Tässä tilaisuudessa esitettyä tietoa saa vapaasti käyttää, kunhan lähdesuojasta pidetään huolta siten, ettei asian esittäjää kerrota tai asiasisältöä yhdistetä esittäjäänsä.

Muistutus kilpailuoikeudellisista säännöistä

**Älä keskustele
kilpailuoikeudellisesti
herkistä aiheista, kuten
esimerkiksi:**

- Hinnoittelu sekä siihen vaikuttavat tekijät, alennukset ja vähimmäishinnat
- Tarjouskilpailut ja niihin annettavat tarjoukset
- Tuotantomäärät ja niihin liittyvät päätökset
- Hankintalähteet ja niihin liittyvät päätökset
- Luottamukselliset tiedot

FIBS
25

**Tänään täällä
kanssasi**

...but are they born into equal opportunity? Into equal resources? Into a livable planet?

Article 1

All human beings are born free and equal in dignity and rights. They are endowed with reason and conscience and should act towards one another in a spirit of brotherhood.

Article 0

Each generation holds an equal right to access, enjoy, and sustain the natural wealth of the Earth. Because our true unity doesn't stop at national borders—or even at the boundaries of time.

Statement

Standardoitu, varmennettu ja
käyttökelpoinen (eli digitaalinen)
kestävyysdata mahdollistaa vastuullisuuden
toteutumisen ja maapallon pelastumisen
demokratian ja kapitalismin keinoin.

The background of the slide is a photograph of the Great Pyramids of Giza in Egypt. The pyramids are made of golden-brown stone and are set against a bright blue sky with scattered white clouds. The desert floor is sandy and flat, with some small structures and people visible in the distance.

■ ENSIMMÄINEN VUOSIKERTA KESTÄVYYSRAPORTTEJA

7.5.2025 FIBS WORKSHOP

Workshopin aiheina seuraavia

01	AVAUS
02	CSRD-RAPORTOINNIN BEST PRACTICES
03	VARMENTAJAN NÄKÖKULMA
04	ACTION PLAN JA KOTIINVIEMISET
05	LOPPUSANAT JA Q&A

Vastuullisuusraportoinnin lukijat, tulkitsijat ja kriittiset ystävät:

Vesa Vuorinen

*Partner, KRT, Head of IFRS
and Sustainability
BDO Finland*

+358 50 4778 622
vesa.vuorinen@bdo.fi

Vesa yhdistää kestävyys- ja talousraportoinnin kokemusta ja häntä kiinnostaa erityisesti, miten yhtiöitä tulisi johtaa - kohti vastuullisuutta vai osakkeenomistajien arvoa. Tavoitteena välittää ajatuksia ja oivalluksia, ei pelkkiä kalvoja (vaikka toimiikin konsulttina).

Nina Kokkonen

*Senior Manager,
Sustainability Advisory Services
BDO Finland*

+358 40 510 7485
nina.kokkonen@bdo.fi

Nina on BDO:n ESG-tiimin vetäjä ja tunnettu syvällisestä asian-tuntemuksestaan ja kyvystään ohjata yrityksiä käytännönläheisesti ympäristö-, sosiaalisissa ja hallinnollisissa kysymyksissä.

Laura Kärkkäinen

*Associate, Sustainability
Advisory Services
BDO Finland*

+358 457 885 1943
laura.karkkainen@bdo.fi

Laura on BDO:lla uransa aloittanut kauppatieteiden ja yhdyskuntatekniikan sekä kiinteistötalouden moniosaaja, jonka sydän sykkii kvantifioitavalle kestävyydelle.

So What?!

Mitä enemmän kiinteään omaisuuteen kohdistuu ympäristöriskeistä johtuvia tuhoja, sitä enemmän meillä on töitä, joten se on itseasiassa liiketoimintamahdollisuus.

Positiivisena vaikutuksena toteamme, että henkilöstöstämme 10% on naisia.

40% liikevaihdostamme saattaa hävitä ilmaston lämpenemisen johdosta, mutta se on enemmänkin mahdollisuus uudistua.

Toimintamme ei aiheuta aavikoitumista... (Suomessa).

Emme vaikuta poliittisesti (hallituksessa toimivista kansanedustajista huolimatta).

Voisi olla merkittävä riski, mutta ei ole.

Tutustumiskeskustelu

1

Esittäytyminen - nimet, tittelit, yritykset, kiinnostuksenkohteet, ...

2

Missä vaiheessa yrityksesi on vastuullisuusraportoinnin saralla?

3

Onko kestävyysraportointi taakka vai kilpailuetu?

Workshopin aikataulu ja sisältö

Nykyinen talousjärjestelmä asettaa tiettyjä haasteita vastuullisuuden toteutumiselle

SHORT-TERMISM

Destroys long-term value creation

EXTERNALITIES

Misallocation of resources

Oliko 3.4. sittenkin aprillipäivä?

Intian hiiliministeriö hehkuttaa ilmaston tuhoamista ”monumentaalisena tärkeänä edistysaskeleena” – 1000000 000000 kg kivihiiltä vuodessa poltettu eli uusi ennätys

Intia aikoo kasvattaa hiilen tuotantoa entisestään: vuoteen 2030 mennessä 1,5 miljardiin tonniin. Maan hallitus ylistää tätä ”edistystä” täysin häpeilemättä.

Hiiltä kattilaan. Intian kivihiilituotanto vain kasvaa kasvamisestaan, ja maan hallitus ylistää uutta ennätystä. Tämä kuva on kesältä 2024 Jharkhandin osavaltiossa sijaitsevalta kaivokselta. KUVA: AMARJEET KUMAR SINGH / SOPA IMAGES / ZUMA PRESS WIRE

Lähde: Tekniikka & Talous, 3.4.2025

G Kishan Reddy
@kishanreddybjp · Seuraa

Historic Milestone! 🇮🇳

India has crossed a monumental 1 BILLION TONNES of coal production!

With cutting-edge technologies and efficient methods, we've not only increased production but also ensured sustainable and responsible mining. This achievement will fuel [Näytä lisää](#)

The graphic features the Indian Ministry of Coal logo at the top left. In the center, it reads 'A Historic Milestone' in blue, followed by '1 Billion Tonne of Coal Production' in large yellow and orange text. On the right is a portrait of Prime Minister Narendra Modi. At the bottom, a group of coal miners in orange safety vests and white hard hats are posing. A red circular seal on the bottom right says 'HISTORIC 1 BILLION TONNE MILESTONE'.

8.29 ap. · 21. maalisk. 2025

 4,4 t. Vastaa Kopioi linkki

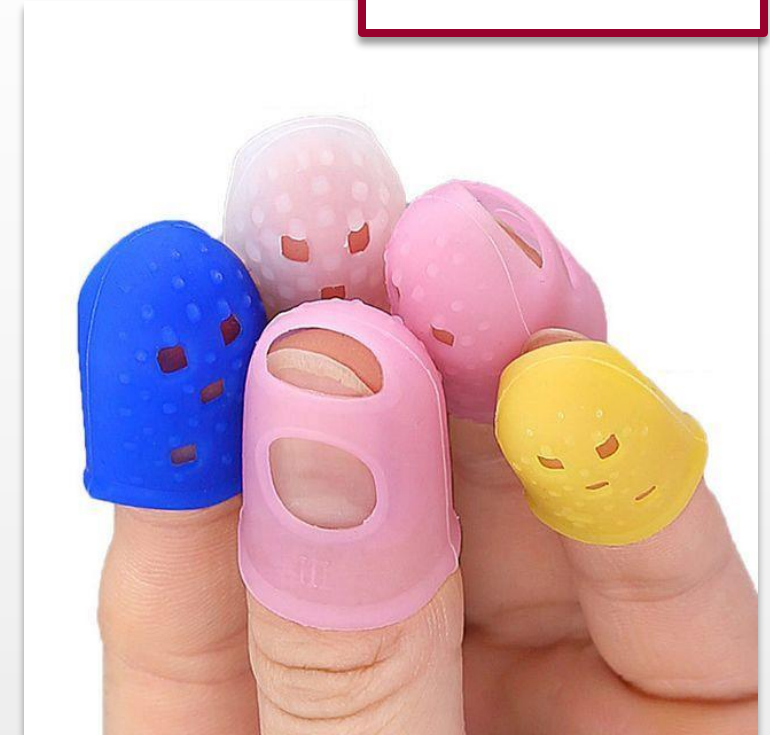
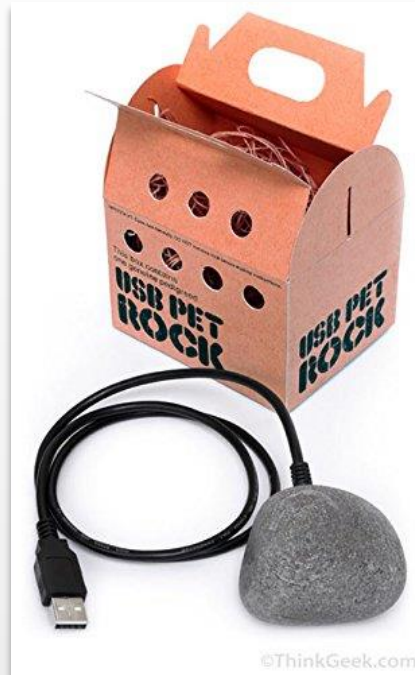
SHORT-TERMISM

Destroys long-term value creation

How do we measure if the value added is valuable or?

EXTERNALITIES

Misallocation of resources

Workshopin aiheina seuraavia

01	AVAUS
02	CSRD-RAPORTOINNIN BEST PRACTICES
03	VARMENTAJAN NÄKÖKULMA
04	ACTION PLAN JA KOTIINVIEMISET
05	LOPPUSANAT JA Q&A

Miksi koko kestävyysraportointia edes tehdään?

Mitä tarkoittaa ESG-raportointi?

Kyseessä on **yritysvastuun johtamisjärjestelmä**, jossa itse raportointi on kuvaus yrityksen johtamisjärjestelmän nykytilasta.

Datapisteet muodostavat valmiiksi mietityn **check listin** kuntoon laitettavista / huolehdittavista asioista, joista moni tulee **suoraan lainsäädännöstä**.

Miten ESG-raportointia pitää tehdä?

Kenelle raportointia tehdään? Mitä ja miksi he haluavat sen tiedon? Mikä on olennaista? Kuinka valita sopiva viitekehys kestävyysraportoinnille? Kuinka kertoa mahdollisimman selkeästi kuinka yrityksessä toimitaan - niin että siitä joku vielä jotain ymmärtääkin?

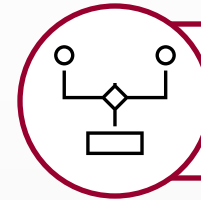

Miksi ESG-raportointia kannattaa tehdä?

Yritys saa raportoinnin yhteydessä arvokasta tietoa, mikä mahdollistaa tehokkaamman toiminnan niin **riskienhallinnan** kuin **arvonluonnin** näkökulmasta.

Kestävyysraportti on osoitus **Due Diligence** -prosessista sijoittajille / rahoittajille.

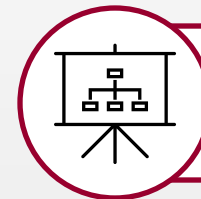
Kestävyysraportti on osoitus **huolellisuusvelvoitteen** toteutumisesta (**compliance**).

Kaksoisolennaisuusanalyysin ja sidosryhmien merkitys korostuu

Valittavana VSME:n tai ERS:n mukainen kestävyysraportointi

Johdon rooli ESG-strategian & politiikkojen luomisessa ja vastuullisuuden johtamisessa

Kestävyysraportoinnin BEST PRACTISES

Kuinka voit varmistaa, että yrityksesi raportointi on tarkoituksenmukaista ja vaikuttavaa?

KESKITY OLENNAISEEN SEKÄ ESITÄ SE TARKASTI JA HAVAINNOLLISESTI

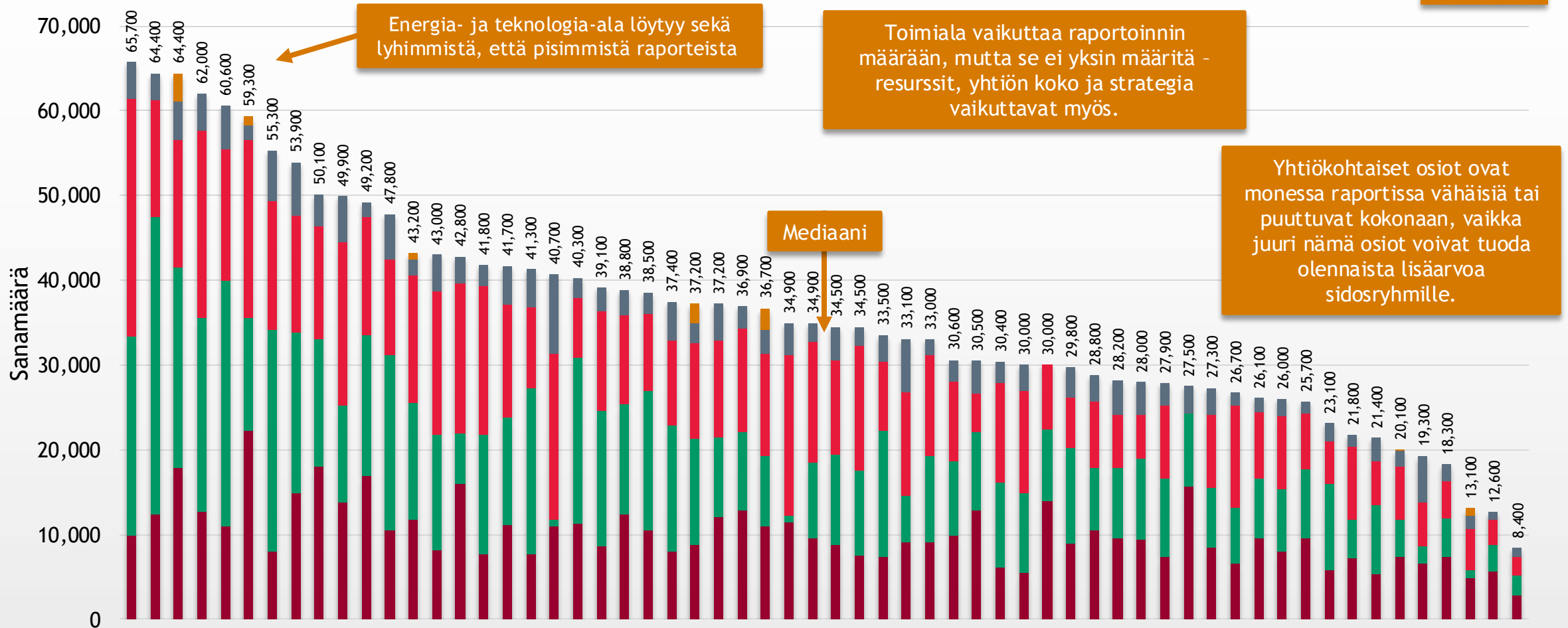
1. Kaksoisolennaisuusanalyysin yhteydessä kiinnitetään huomiota:
 - Sidosryhmien osallistamiseen
 - Vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien kirjoittamiseen oikeassa muodossa
 - Pos / neg vaikutusten tasapainoon
 - Toimialan erityispiirteiden tunnistamiseen (esim. kyberturvallisuus)
2. Sidosryhmäanalyysin tuottaminen kestävyysraportille havainnollisena taulukkona
3. Arvoketjuanalyysin tuottaminen kestävyysraportille havainnollisena kuvana
 - IROjen (Impact, Risks and Opportunities) kohdentaminen arvoketjun oikeisiin osiin
4. Ilmastoriskien ja -analyysien laatimisessa tukeudutaan asiantuntijoihin ja tieteeseen perustuvaan dataan
5. Vältä jargonia, kirjoita tarkasti mutta selkokielellä (= narratiivisen datan laadulliset vaatimukset)!

Parhaat CSRD-raportit eivät ole pisimpiä eikä kestävyysraportointi ole kilpailua pituudessa!

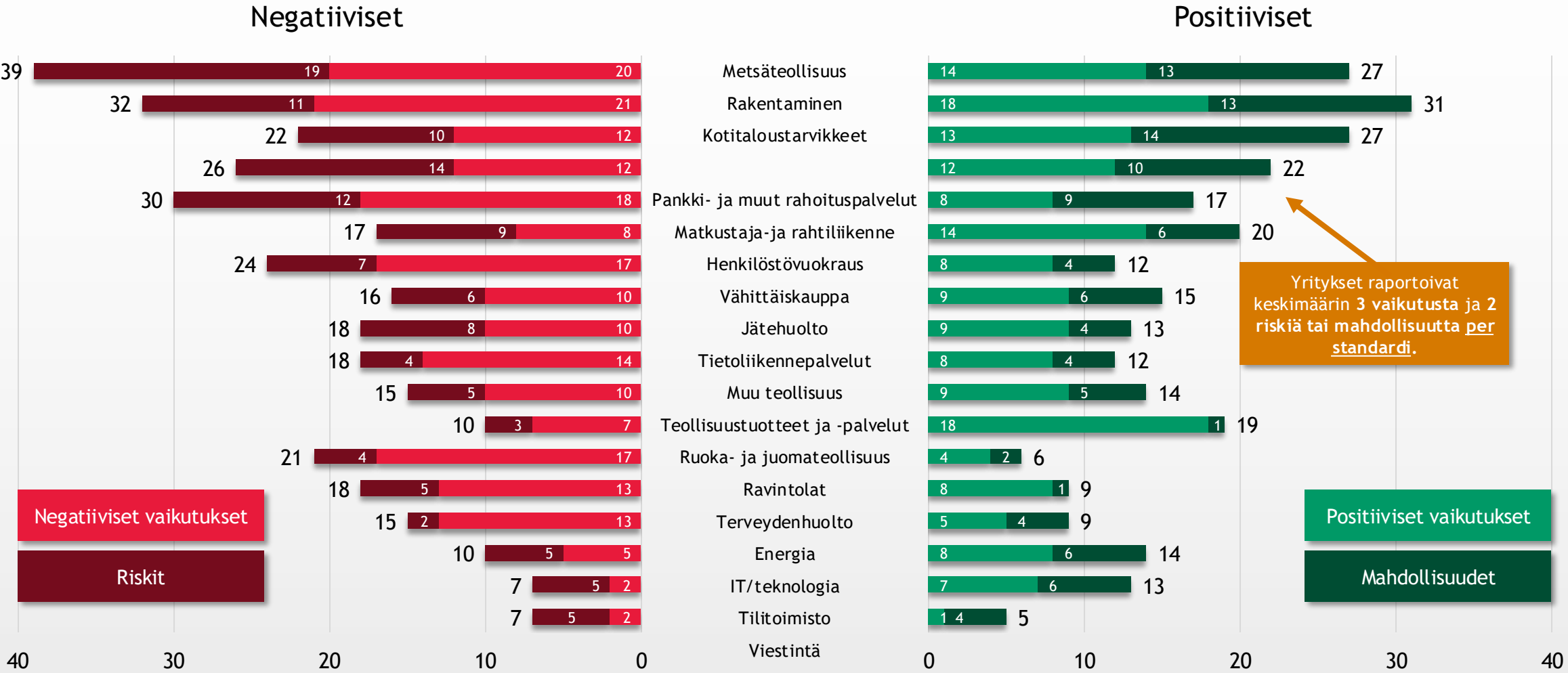

Vertailu toteutettu englanniksi, sillä se on raportoiville yrityksille yhteinen kieli.

ESRS 2
E
S
G
Yhtiökohtainen

Olennaisten vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien tunnistaminen on olennainen osa raportointia sidosryhmille (osoitus due diligencestä)

Lähde: BDO:n kevään 2025 CSRD-tutkimus

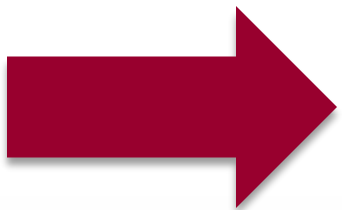
! 5 yhtiötä jätettiin pois vertailusta, sillä IROjen kirjaukset eivät olleet vertailukelpoisia.

Arvoketjun esitystavoissa on ymmärrettävyyden ja vertailukelpoisuuden näkökulmasta vielä kehitettävää

'Kestävyysselvityksessä annetut raportoivaa yritystä koskevat tiedot on laajennettava kattamaan tiedot niistä olennaisista vaikutuksista, riskeistä ja mahdollisuuksista, jotka liittyvät yritykseen sen suorien ja epäsuorien liikesuhteiden kautta arvoketjun alku- ja/tai loppupäähän--'

Lähde: Commission Delegated Regulation (EU) 2023/2772 (ESRS 1 5.1)

BDO suosittelee kuvaajaa tuomaan selkeyttä ja auttamaan vertailukelpoisuudessa

SIDOSRYHMÄT:

Kysely on suosituin omalle työvoimalle ja asiakkaille
Kokouksilla saavutetaan paremmin sijoittajat ja omistajat

Oma työvoima	Asiakkaat	Sijoittajat ja omistajat	Toimittajat
Kysely	Kysely	Yhtiökokous	Auditoinnit
Kehityskeskustelu	Asiakastapaamiset	Tapaamiset	Vuoropuhelu
Koulutukset	Asiakaspalautekanavat	Pörssi ja/ tai lehdistötiedotteet	Tapaamiset
Yhteistyö henkilöstön edustajien kanssa	Tapahtumat	Pääomamarkkinapäivät	Kysely
Henkilöstötutkimus	Viestintä	Raportointi	Eettiset toimintaohjeet
Whistleblow-ilmoituskanava	Vuoropuhelu	Tapahtumat	Koulutukset
Vuoropuhelu	Asiakaspalvelu	Kysely	Tapahtumat
Tapaamiset	Markkinoinnin keinot	Sijoittajataapaamiset	Haastattelu
		Kokoukset	Messut
		Katsaukset	

Esimerkki sidosryhmien taulukkoraportoinnista

- Tällä tyylillä tieto on ymmärrettävää ja vertailtavissa

Keskeinen sidosryhmä	Osallistamisen tapa	Sidosryhmän keskeiset näkemykset	Vaikutus toimintaan ja strategiaan
Oma työvoima	• Tavoite- ja kehityskeskustelut • Henkilöstökysely	• Arvoketjun työntekijät • Henkilöstön terveys ja turvallisuus • Työpaikan monimuotoisuus	• Monimuotoisuustyöryhmän perustaminen • Koulutusohjelmien lisääminen • Työhyvinvointi asiantuntijoiden luennot
Asiakkaat	• Asiakaskysely • NPS mittaukset	• Resurssien käyttö • Tuoteturvallisuus ja laatu	• Viestinnän ja markkinoinnin työryhmän perustaminen • Uusien pakkausmateriaalien kehitystyöt • Laadunvalvonnan parantaminen ja sertifiointi
Toimittajat	• Auditoinnit • Tehdasvierailut	• Yhteistyö ja vuoropuhelu • Toimintaperiaatteet ja sopimusehdot	• Kysely jossa toimittajat voivat nostaa esiin huolia ja kehitysehdotuksia • Supplier code of conduct laatiminen

Esimerkki Aktian IROjen raportoinnista

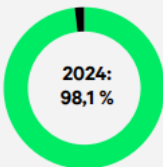
E1 Ilmastonmuutos

Aktia on tunnistanut ilmastonmuutos -aiheen olennaiseksi varainhoidon, lainanannon sekä oman toiminnan osalta.

Ympäristöön liittyvät tavoitteet Aktian Vastuullisuusohjelmassa vuodelle 2025:

Artikla 8/9 -luokitellun asiakasvarallisuuden osuus

Tavoite 2025: kasvattaa osuutta

Vastuullisten lainojen osuus

Tavoite 2025: kasvattaa osuutta

2024:
2,82 %

Osake- ja yrityslainasalkkujen suhteellisen hiilijalanjäljen muutos

Tavoite 2025: -30 % vrt. 2019

2024:
-59,9 %

Olennaiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet

Aihe	↓ Negatiivinen vaikutus:	↑ Positiivinen vaikutus	↓ Riski	↑ Mahdollisuus	Arvoketju	Ohjeistus
Ilmastonmuutoksen hillintä	Varainhoito: - Hiilidioksidipäästöt rahastosijoituksista Pankkitoiminta: - Hiilidioksidipäästöt lainanannosta	Varainhoito: Rahastosijoitukset matalan hiilidioksidipäästöjen toimialoihin	Varainhoito ja pankkitoiminta: - Korkeammat kustannukset sääntelyn vuoksi, mikä vähentää yksityisen sektorin kasvihuonekaasupäästöjä - Vähentynyt asiakasvarallisuus ja mahdollisesti pienentyneet palkkiotuotot - Rahoituskustannusten nousu, jos toiminnan kasvihuonekaasupäästöt nousevat Oma toiminta: - Tuotteiden ja palveluiden kysynnän väheneminen, jos liiketoiminnan kasvihuonekaasupäästöt lisääntyvät	Varainhoito ja pankkitoiminta: - Vihreä siirtymä luo uusia sijoitus- ja rahoitusmahdollisuuksia - Pienemmät rahoituskustannukset, jos toiminnan kasvihuonekaasupäästöjä vähennetään - Vihreiden ja kestävien tuotteiden ja palveluiden kysynnän kasvu	Oma toiminta: Arvoketjun loppupää	- Vastuullisen sijoittamisen periaatteet - Vastuullisen luotonannon periaatteet - Ilmastostrategia - Ympäristöpolitiikka - Aktian hankintaohje - Aktian vihreä hankintaohje - Palkitsemispolitiikka
Energia	Varainhoito: - Rahastosijoitukset energiantensiivisiin toimialoihin Pankkitoiminta: - Lainanantoon liittyvä energiankulutus	Varainhoito: Rahastosijoitukset uusiutuvan energian ja kiertotalousyhtiöihin	Varainhoito: - Vähentynyt asiakasvarallisuus ja mahdollisesti pienentyneet palkkiotuotot Pankkitoiminta: - Kasvaneet rahoituskustannukset, jos rahoittajien investointitarpeet energiantensiivisillä toimialoilla muuttuvat	Varainhoito, pankkitoiminta ja oma toiminta: - Vähentämällä energiankulutusta sijoitustoiminnassa voi houkuttaa uusia sijoittajia ja alentaa rahoituskustannuksia - Vihreiden ja kestävien tuotteiden ja palveluiden kysynnän kasvu	Arvoketjun alku- ja loppupää	

Esimerkki Telian IROjen raportoinnista

Impact materiality

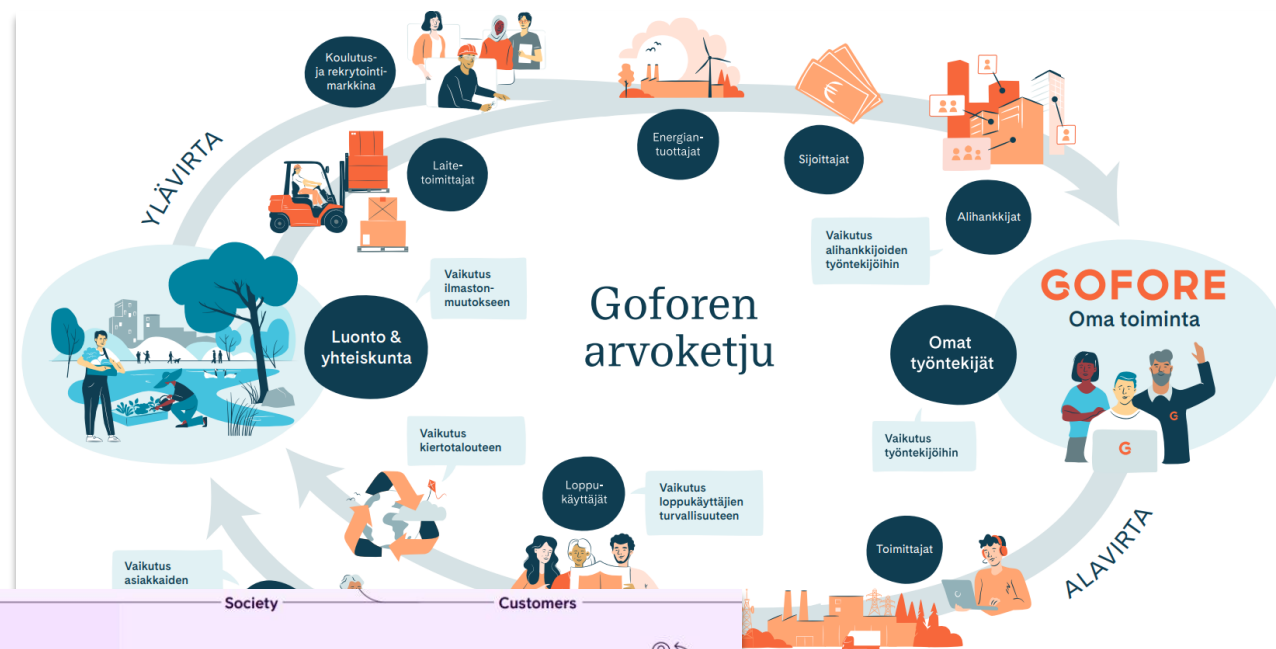
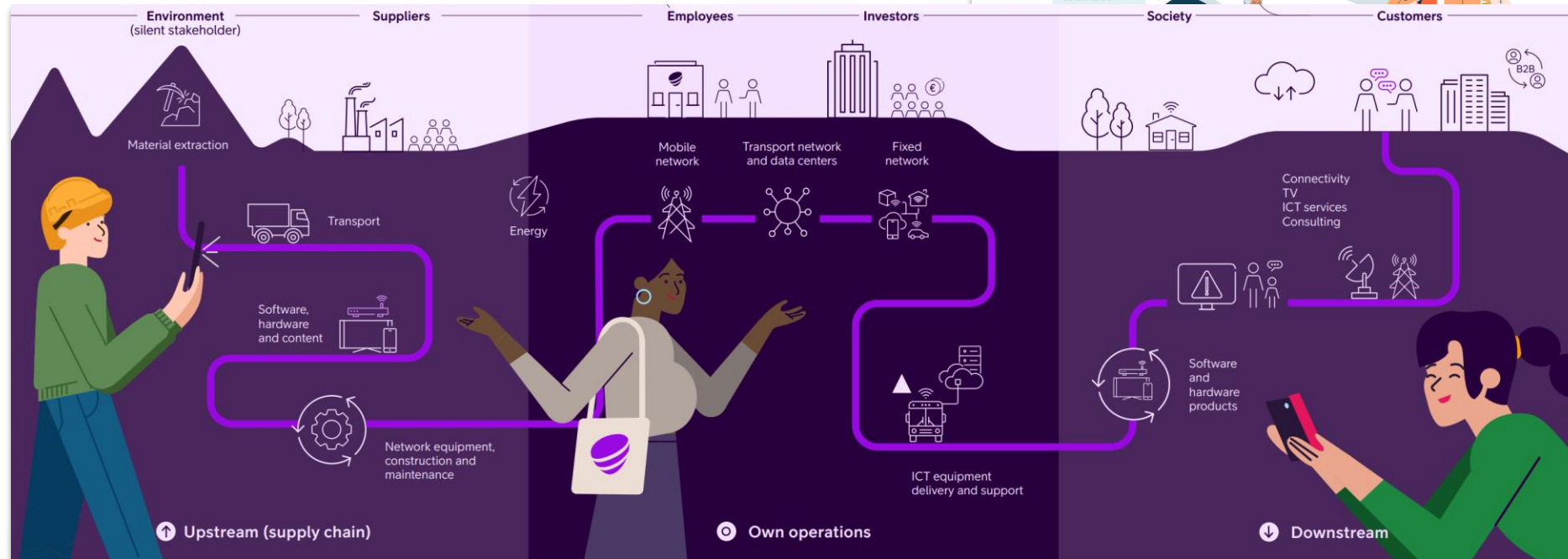
	Impact*	Positive or Negative	Where in the value chain does it occur	How will it affect people or the environment	Originated or connects to the business model	Reasonable time-horizon	Generated through own operations or business relationships	Covered under the disclosure requirements or entity-specific disclosures
E1-Climate change	GHG emissions emitted from Telia's value chain, in particular from the supply chain	Negative ¹	Upstream Own operations Downstream	Very high ●●●●	Impact is connected to the business model	Medium- and long-term	Own operations and business relationships	ESRS disclosure requirements
E5- Resource use and circular economy	Resource depletion of the materials used in product portfolio, network equipment, network construction and maintenance, and packaging	Negative ¹	Upstream Downstream	High ●●●○	Impact is connected to the business model	Short-, medium- and long-term	Business relationships	ESRS disclosure requirements

Financial materiality

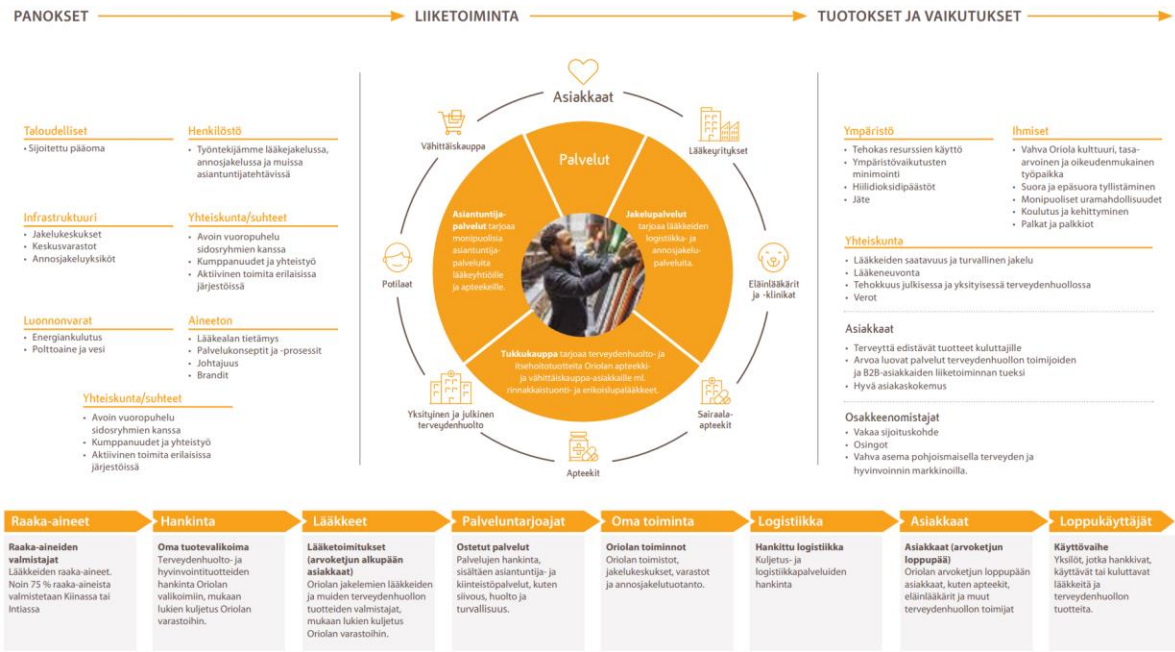
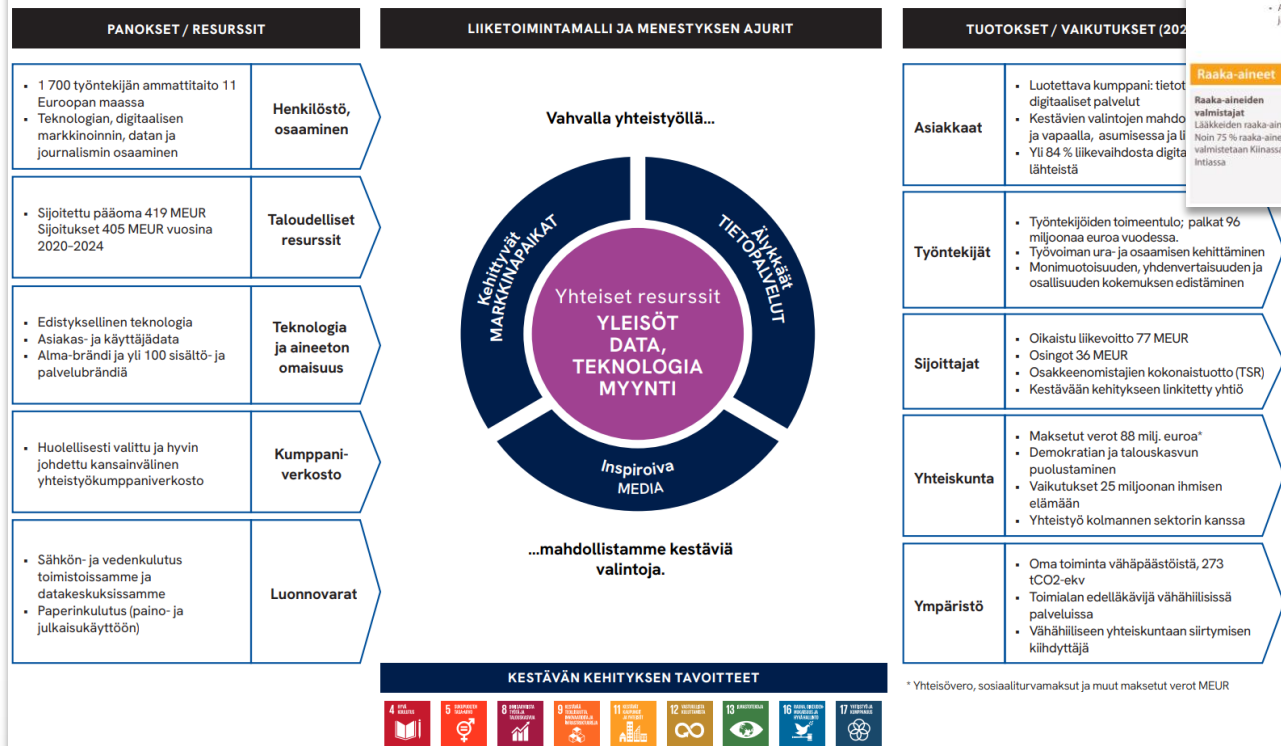
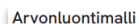
	Risk or Opportunity*	Risk or Opportunity	Where in the value chain does it occur**	Covered under the Disclosure requirements or entity-specific disclosures
E1-Climate change	Failure to meet stakeholder expectations on low-carbon, energy-efficient and circular products and services	⚠ Risk	Own operations	ESRS disclosure requirements
	Risk that the company's energy strategy is not sufficiently resilient	⚠ Risk	Own operations	ESRS disclosure requirements
	Risk that Telia does not prepare for extreme weather events, such as storms, heavy rain, floodings and heatwaves	⚠ Risk	Own operations	ESRS disclosure requirements
	Opportunity to scale IoT solutions that decarbonize customers and society	📈 Opportunity	Own operations Downstream	ESRS disclosure requirements

Raportoinnin ei tarvitse olla kuivaa

Yrityksen visuaalisen ilmeen voi antaa näkyä!

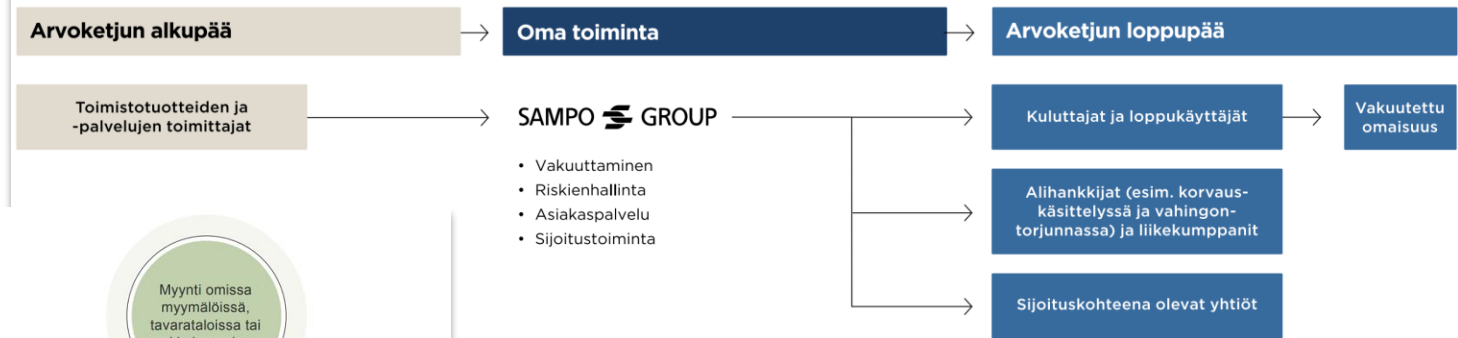
Visuaalisuuden ja viestinnällisyyden tasapaino?

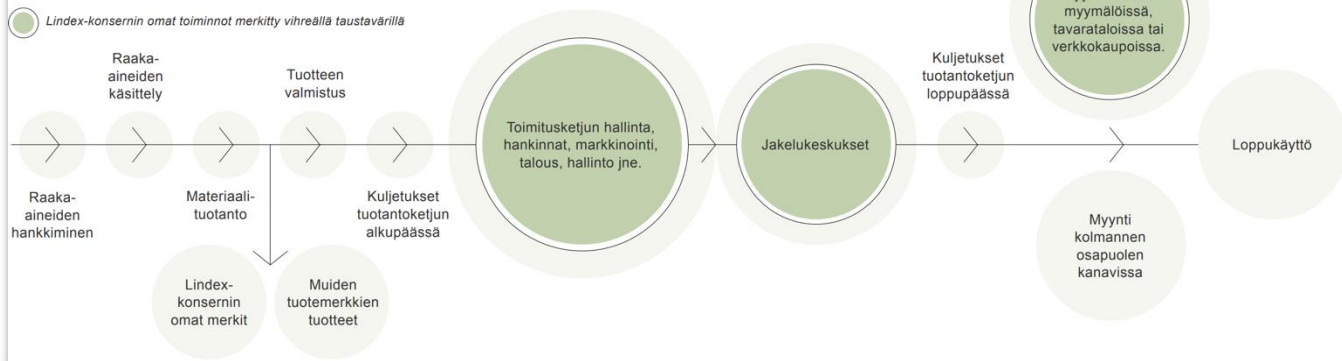
Joskus myös minimalistinen ote toimii

Arvoketju Sampo-konserni

Lindex-konsernin arvoketju

Koonti opitusta: 4 pointtia IROjen ja arvoketjun informatiiviseen viestimiseen

IROjen sijoittaminen raporttiin

- Osana ESRS 2:ta
- Standardin alussa
- Osana kutakin standardia
- Arvoketju aina ESRS 2:ssa

Koonti opitusta: 4 pointtia IROjen ja arvoketjun informatiiviseen viestimiseen

IROjen sijoittaminen raporttiin

- Osana ESRS 2:ta
- Standardin alussa
- Osana kutakin standardia
- Arvoketju aina ESRS 2:ssa

Kirjoita viesti auki tarpeeksi kattavasti:

- Ymmärtääkö ulkopuolinen IROn/arvoketjun yhdellä lukaisulla?
- Vaikutukset vaikutusmuodossa ja riskit riskeinä

Koonti opitusta: 4 pointtia IROjen ja arvoketjun informatiiviseen viestimiseen

- Mitä muita tietoja sisällyttää taulukoihin?
- Vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien erottelu
 - Skenaariot
 - Hallinta
 - Poliitiikat
 - Aikahorisontit
 - Sijainti/lokaatio

IROjen sijoittaminen raporttiin

- Osana ESRS 2:ta
- Standardin alussa
- Osana kutakin standardia
- Arvoketju aina ESRS 2:ssa

Kirjoita viesti auki tarpeeksi kattavasti:

- Ymmärtääkö ulkopuolinen IROn/arvoketjun yhdellä lukaisulla?
- Vaikutukset vaikutusmuodossa ja riskit riskeinä

Koonti opitusta: 4 pointtia IROjen ja arvoketjun informatiiviseen viestimiseen

Visuaalinen ilme ja luettavuus

- Hyödynnä brändiä!
- Värit ja korostukset
 - Tiedon määrä
- IRO-taulukon käyttö “sisällysluettelonä”

Mitä muita tietoja sisällyttää taulukoihin?

- Vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien erottelu
- Skenaariot
- Hallinta
- Poliitiikat
- Aikahorisontit
- Sijainti/lokaatio

IROjen sijoittaminen raporttiin

- Osana ESRS 2:ta
- Standardin alussa
- Osana kutakin standardia
- Arvoketju aina ESRS 2:ssa

Kirjoita viesti auki tarpeeksi kattavasti:

- Ymmärtääkö ulkopuolinen IROn/arvoketjun yhdellä lukaisulla?
- Vaikutukset vaikutusmuodossa ja riskit riskeinä

Harjoitus 1

CSRD-raportin osat ja parhaan kokonaisuuden kasaaminen

1

Pitäen mielessä äsken opitut best practicet, tutustukaa pöydiltä löytyviin CSRD-raportin palasiin.

2

Valitkaa yhdessä ne osat, jotka mielestänne muodostavat parhaan mahdollisen raportin kuvitteelliselle yhtiölle ja kootkaa ne yhteen pöydälle.

3

Pohtikaa, mikä osa erityisesti tukee liiketoiminta-hyötyjä tai sijoittajan näkökulmaa. Mikä osa toisaalta edistää yrityksesi viestinnällistä- /brändiarvoa?

Workshopin aiheina seuraavia

01	AVAUS
02	CSRD-RAPORTOINNIN BEST PRACTICES
03	VARMENTAJAN NÄKÖKULMA
04	ACTION PLAN JA KOTIINVIEMISET
05	LOPPUSANAT JA Q&A

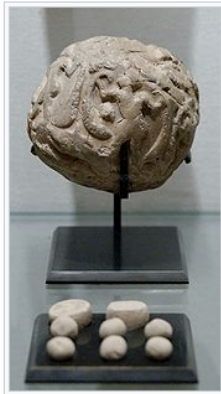

Q1a: ”Kestävyyselvitykset eroavat merkittävästi myös saman toimialan sisällä. Miksi? Voiko raportteja pitää silti luotettavina?”

Q1b: “Varmentajien näkemykset vaihtelevat valtavasti, jopa saman varmentajan eri tiimien välillä. Kommentteja tähän.”

Q1c: ”Rajoitetun varmennuksen yhdenmukaisuus ja tasapuolisuus - millä keinoilla sama minimi vaatimustaso toteutuu varmentajasta riippumatta? Onko parhaita käytänteitä vielä muodostunut varmentajien keskuudessa?”

Jo alkoi lyyti kirjoittaa

Globular envelope (known as a Bulla) with a cluster of accountancy tokens, Uruk period, 4000-3100 B.C.E., from Susa. Louvre Museum

Early development of accounting [edit]

See also: [History of mathematics](#), [History of writing](#), and [History of money](#)

Accounting records dating back more than 7,000 years have been found in Mesopotamia,^[1] and documents from ancient Mesopotamia show lists of [expenditures](#), and [goods](#) received and traded.^[1] The development of accounting, along with that of money and numbers, may be related to the taxation and trading activities of [temples](#):

"another part of the explanation as to why accounting employs the numerical metaphor is [...] that money, numbers and accounting are interrelated and, perhaps, inseparable in their origins: all emerged in the context of controlling goods, [stocks](#) and [transactions](#) in the temple economy of Mesopotamia."^[1]

The early development of accounting was closely related to developments in [writing](#), [counting](#), and [money](#). In particular, there is evidence that a key step in the development of counting—the transition from concrete to [abstract](#) counting—was related to the early development of accounting and money and took place in Mesopotamia^[1]

Other early accounting records were also found in the ruins of ancient [Babylon](#), [Assyria](#) and [Sumer](#), which date back more than 7,000 years. The people of that time relied on primitive accounting methods to record the growth of crops and herds. Because there was a natural season to farming and herding, it was easy to count and determine if a [surplus](#) had been gained after the crops had been harvested or the young animals weaned.^[1]

Expansion of the role of the accountant [edit]

Between the 4th millennium BC and the 3rd millennium BC, the ruling leaders and priests in ancient [Iran](#) had people oversee financial matters. In [Godin Tepe](#) (گدین تپه) and [Tepe Yahya](#) (تپه یحیی), cylindrical [tokens](#) that were [used for bookkeeping on clay scripts](#) were found in buildings that had large rooms for storage of crops. In Godin Tepe's findings, the scripts only contained tables with figures, while in Tepe Yahya's findings, the scripts also contained graphical representations.^[4] The invention of a form of [bookkeeping](#) using clay tokens represented a huge [cognitive](#) leap for mankind.^[5]

During the 2nd millennium BC,^[12] the expansion of commerce and business expanded the role of the accountant. [The Phoenicians invented a phonetic alphabet "probably for bookkeeping purposes"](#), based on the [Egyptian hieratic](#) script, and [there is evidence that an individual in ancient Egypt held the title "comptroller of the scribes"](#). There is also evidence for an early form of accounting in the [Old Testament](#); for example the [Book of Exodus](#) describes [Moses](#) engaging [Ithamar](#) to account for the materials that had been contributed towards the building of the [tabernacle](#).^[2]

IN SEARCH OF ANCIENT AUDITORS

by

Harold C. Smolinski

Delbert William Chumley

Donald E. Bennett

Louisiana State University in Shreveport.

Auditing is one of the most ancient of all professions. Early civilizations apparently learned to audit almost as soon as they learned to write. Many of the oldest examples of writing are records of possessions, such as livestock, grain, or wine. There is evidence that at least some of these first accounting records were audited.

We will examine evidence of auditing in the ancient civilizations of Mesopotamia, Egypt, Greece, and Rome. Our examination will be limited to the lands located around the Mediterranean Sea for it is here that the origin of auditing in Western world can be found. We will then comment on Biblical references to auditing.

AUDITING IN MESOPOTAMIA

The earliest examples of accounting

at year end.

The tablet reads as follows:

Royal inspection:

2997 kor 3 Pi 5 seah and 7 qa of sesame were the initial amount.

1461 kor 3 Pi 3 seah and 9 qa of sesame were the transfer to the grain magazine.

The surplus balance is 1536 kor 1 sut and 8 qa of sesame.

Complete account for one year, (namely) the year Sin-iddinam king.

(In) the town of the . . .

AUDITING IN EGYPT

The development of civilization in Egypt was approximately concurrent with the development of civilization in Mesopotamia. In ancient Egypt, scribes occupied a position of importance and their

Harjoitus tekee mestarin - saman standardikatkelman soveltaminen kaikille toimialoille yhdenmukaisesti vaatii harjoittelua

Arvioitu IFRS-kirjallisuuden laajuus:

Lähde:	Arvioitu sivumäärä:
IFRS-standardit ja perustelut (IASB)	n. 3 000-4 000 sivua
IFRIC/SIC-tulkinnat + IFRS IC agenda decisions	n. 1 000 sivua
Tilintarkastusyhteisöjen IFRS-manuaalit yhteensä	n. 10 000-15 000 sivua
ESMA- ja valvontadokumentit (EU)	n. 500 sivua
Yliopistokirjat ja ammattijulkaisut	Tuhansia sivuja
YHTEENSÄ	21 000+ sivua soveltamisohjetta ja harjoittelua 7 000 vuotta

Vastaavasti vastuullisuusraportoinnin (CSRD + ESRS) tilanne:

Lähde:	Arvioitu sivumäärä:
ESRS-standardit (EFRAG)	n. 1 200 sivua
EFRAGin ohjeistukset ja Q&A:t	n. 300-400 sivua tähän mennessä
Tilintarkastusyhteisöjen ohjeet ja tulkintaoppaat	korkeintaan n. 500-700 sivua yhteensä (ja laadultaan ja yksityiskohtaisuudeltaan vielä rajallisia)
Valvojien (esim. ESMA ja FIVA) linjaukset	Vielä hyvin vähän
YHTEENSÄ	2 000+ sivua soveltamisohjetta ja harjoittelua max. 20 vuotta.

Varmennuksen tavoiteltu varmuustaso jättää tulkinnanvaraa

ISAE 3000 asettaa vaatimukset, joita varmentajan on noudatettava;

- ✓ Eettiset vaatimukset
- ✓ Toimeksiannon hyväksyminen /jatkaminen
- ✓ Laadunhallinta
- ✓ Ammatillinen skeptisyys
- ✓ Ammatillinen harkinta
- ✓ Varmennustaidot ja -tekniikat
- ✓ Suunnittelu ja riskien arviointi ml. olennaisuudet
- ✓ Varmennuskertomuksen laatiminen
- ✓ Kommunikointi ja dokumentointi
- ✓ Kaksi mahdollista varmuustasoa toimeksiannolle:
 - Kohtuullisen varmuuden toimeksianto
 - Rajoitetun varmuuden toimeksianto

Tavoite

Rajoitetun varmuuden toimeksianto

Johtopäätöksensä perustaksi varmentaja alentaa toimeksiantoriskin hyväksyttävälle tasolle toimeksiannon olosuhteisiin nähden, mutta tasolle jossa virheen riski jää korkeammaksi, kuin kohtuullisen varmuuden toimeksiannossa. Varmentajan johtopäätös ilmaistaan muodossa joka kertoo, että onko varmentajan tietoon tullut suoritettuihin toimenpiteisiin ja hankittuun evidenssiin perustuen asioita, jotka saisivat varmentajan uskomaan, että tiedot ovat olennaisesti virheellisiä.

Toimenpiteet

Toimenpiteet ovat lähtökohtaisesti tiedusteluja ja analyttisiä toimenpiteitä. Varmentaja voi suorittaa muitakin varmennustoimenpiteitä, kuten tutkimista, havainnointia, vahvistuksia tai uudelleenlaskentaa. Toimeksiannossa suoritettavat varmennustoimenpiteet valitaan ammatillista harkintaa käyttäen riskiperusteisesti. Rajoitetun varmuuden toimeksiannossa toimenpiteiden luonne, ajoitus ja laajuus ovat rajoitettuja verrattuna kohtuullisen varmuuden toimeksiantoon, mutta ne on suunniteltu saavuttamaan sellainen varmennuksen taso, joka on varmentajan ammatillisen harkinnan mukaan tarkoituksenmukainen.

Johtopäätös

Johtopäätöksensä varmentaja lausuu, ettei hänen tietoonsa ole suoritettujen toimenpiteiden ja hankitun evidenssin perusteella tullut seikkaa, joka antaisi hänelle syyn uskoa, ettei kohdetta koskevaa tietoa (esim. kestävyysraportin tietoja) ole kaikilta olennaisilta osin laadittu sovellettavien kriteerien mukaisesti.

Käytännössä rajoitettu varmuus tarkoittaa esimerkiksi:

Varmentaja voi luottaa haastatteluihin.

Kaikkea ei tarvitse katsoa tosittelle asti, kuten tilintarkastuksessa.

Vaikka kaikkea ei tarkastetakaan, tulee raportoinnin silti olla kokonaisuudessaan oikein.

Jokaista kestävyysraportin kohtaa ei kuitenkaan tarkasteta.

Mitä luotettavuus tarkoittaa kestävyysraportoinnissa?

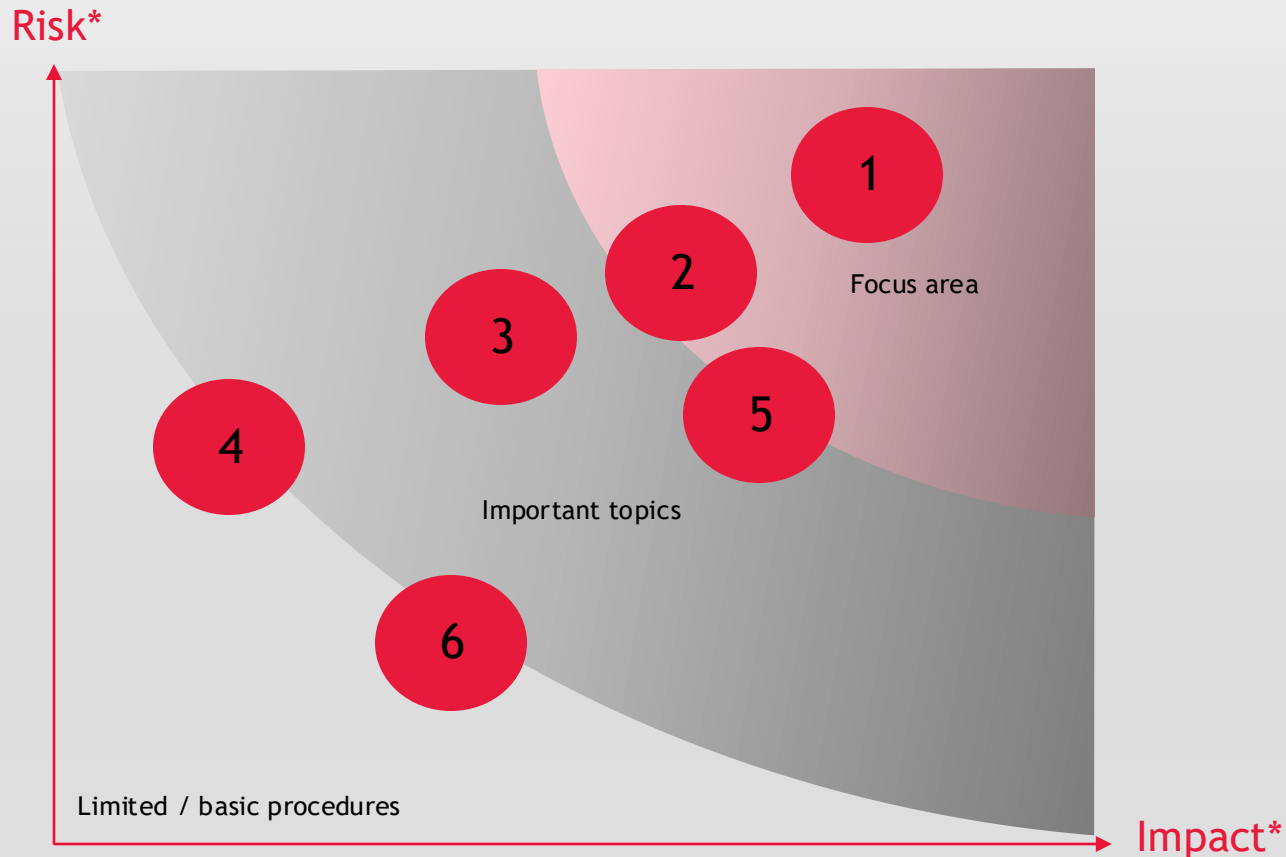
Laatiessaan kestävyys selvitystä yrityksen on:

- a) otettava huomioon tietojen keskeiset laadulliset ominaisuudet eli **merkityksellisyys** ja **todenmukainen esittäminen**; ja
- b) parannettava tietojen laadullisia ominaisuuksia eli **vertailtavuutta**, **todennettavuutta** ja **ymmärrettävyyttä**.

Merkityksellisyys	Todenmukainen esittäminen	Vertailukelpoisuus	Todennettavuus	Ymmärrettävyys
Yritys raportoi yleisellä tasolla, että ilmastonmuutos "saattaa vaikuttaa" sen toimintaan, mutta ei kuvaa tarkemmin vaikutuksia tai konkreettisia riskejä ja mahdollisuuksia. Tällöin merkityksellisyys jää epäselväksi, eivätkä sidosryhmät pysty arvioimaan tietojen vaikutusta päätöksiin.	- Yritys raportoi ainoastaan ilmastotietoa kaskelia - haasteet tar - se ei ole onnist	Yritys muuttaa mittaustapojaan päästöjen raportoinnissa	Yritys esittää tvönt	Yritys raportoi kestävän hankintaketjun käytännöistä käyttäen monimutkaista ja teknistä kieltä, sekä pitkiä lauseita ilman selkeää jäsentelyä. Tämä vaikeuttaa tiedon ymmärtämistä, erityisesti sellaisille sidosryhmille, joilla ei ole syvällistä teknistä osaamista.

TIETOJEN OLENNAISUUS

Varmennus keskittyy olennaisimpiin aiheisiin ja niihin, joissa virheiden riski on suurin

Suunnittelemme toimenpiteemme riskinarviointimme pohjalta - toimenpiteemme keskittyvät olennaisimpiin aiheisiin ja niihin alueisiin, joissa virheiden riski on suurin.

Example of material topics

1. GHG emissions
2. Energy consumption and mix
3. Resource use
4. Pollution of air
5. Employee health and safety
6. Cyber security
7. Corporate culture

*risk and impact of misstatement in the sustainability statement

Suunnitteluvaiheessa tunnistetut ESRS-aiheet, joihin liittyy kohonnut olennaisen virheen riski

Esimerkkejä varmennuksessa sovellettavista olennaisuuksista

Osa-aihe	Vaikutus	Varmennuksen olennaisuus	Olennaisen virheen riski
E1 - Ilmastonmuutos			
Kasvihuonekaasupäästöt, Scope 1-2	Tosiasiallinen kielteinen vaikutus	5% kokonaispäästöistä (tCO ₂)	Kohonnut
Energian kulutus ja energian alkuperä, omat toiminnot ja arvoketju	Tosiasiallinen kielteinen vaikutus	5% kokonaisenergiankulutuksesta (MWh)	Kohonnut
E5 - Resurssien käyttö ja kiertotalous			
Resurssien sisäänvirtaus, mukaan lukien resurssien käyttö, oma toiminta	Tosiasiallinen kielteinen vaikutus	5% kokonaismäärästä (tonnia)	Kohonnut
Jäte	Tosiasiallinen kielteinen vaikutus	10% kokonaismäärästä (tonnia)	Keskisuuri

Obtaining an understanding on important sustainability topics and processes require some work especially on judgmental areas

Disclosure requirement E5-4 Resource inflows - Data point 31 c

The undertaking shall disclose the materials used to manufacture its products and services during the reporting period, in tonnes or kilogrammes: the weight in both absolute value and percentage, of **secondary reused or recycled components, secondary intermediary products and secondary materials** used to manufacture the undertaking's products and services (including packaging).

- What is the **definition** of recycled materials?
- How is the share of recycled materials **calculated**?
- What is the required **accuracy level** of gathered data / can **estimates** be used?

From the assurance point of view, it's important to be transparent while disclosing the **methodology** used to gather the data and conclude the calculations. If the collection of direct measurements is beyond reasonable efforts, the use of estimations is also acceptable, as long as **key assumptions** are also reported.

Possible judgmental topics related to the reporting process

Important aspects to consider from assurance point of view

Varmennuksen kysymysmerkkejä, joissa yhteistä linjaa tarvitaan: Mikä lasketaan siirtymäsuunnitelmaksi?

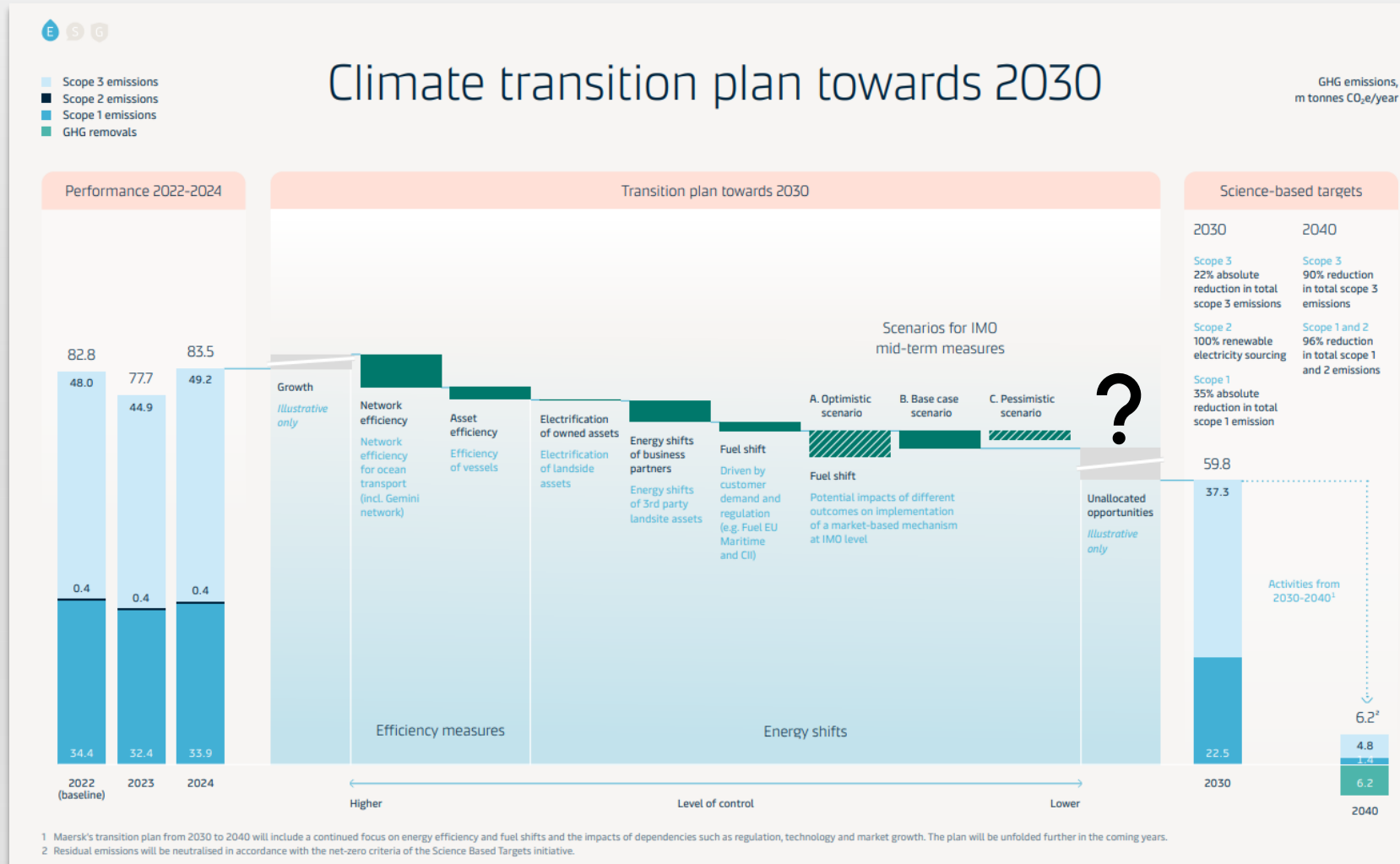
Strategia

Tiedonantovaatimus E1-1 – Ilmastomuutoksen hillintää koskeva siirtymäsuunnitelma

14. Yrityksen on annettava tiedoksi **ilmastonmuutoksen hillintää koskeva siirtymäsuunnitelmansa**³⁵
15. Tämän tiedonantovaatimuksen tavoitteena on antaa käsitys yrityksen aiemmista, nykyisistä ja tulevista hillitsemistoimista sen varmistamiseksi, että sen strategia ja **liiketoimintamalli** ovat yhteensopivia seuraavien kanssa: kestävään talouteen siirtyminen, ilmaston lämpenemisen rajoittaminen 1,5 celsiusasteeseen Pariisin sopimuksen mukaisesti, ilmastoneutraaliuden saavuttamista vuoteen 2050 mennessä koskeva tavoite sekä tarvittaessa yrityksen altistuminen hiili-, öljy- ja kaasualan toiminnoille.
16. Edellä 14 kohdassa vaadittuja tietoja ovat
 - a) (tiedonantovaatimuksessa E1-4 vaadittujen) **kasvihuonekaasupäästöjen vähennystavoitteiden** osalta selvitys siitä, miten yrityksen tavoitteet sopivat yhteen sen kanssa, että ilmaston lämpeneminen rajoitetaan 1,5 celsiusasteeseen Pariisin sopimuksen mukaisesti;
 - b) (tiedonantovaatimuksessa E1-4 vaadittujen) kasvihuonekaasupäästöjen vähennystavoitteiden ja (tiedonantovaatimuksessa E1-3 vaadittujen) **ilmastonmuutoksen hillintää koskevien toimien** osalta selvitys määrityistä **hiilestä irtautumisen keinoista** ja suunnitelluista keskeisistä toiminnoista, mukaan lukien muutokset yrityksen tuote- ja palveluvalikoimassa ja uusien teknologioiden käyttöönotto sen omissa toiminnoissa tai arvoketjun alku- ja/tai loppupäässä;
 - c) (tiedonantovaatimuksessa E1-3 vaadittujen) **ilmastonmuutoksen hillintää** koskevien **toimien** osalta selvitys ja määrälliset tiedot yrityksen investoinneista ja rahoituksesta, joilla tuetaan sen **siirtymäsuunnitelman** toteuttamista, viitaten luokitusjärjestelmän mukaisiin pääomamenoihin liittyviin keskeisiin tulosindikaattoreihin ja soveltuvissa tapauksissa CapEx-suunnitelmiin, jotka yritys ilmoittaa komission delegoidun asetuksen (EU) 2021/2178 mukaisesti;
 - d) laadullinen arviointi yrityksen keskeisten omaisuuserien ja tuotteiden mahdollisista **kasvihuonekaasupäästöjen lukkiutumisesta**. Tähän on sisällyttävä selvitys siitä, voivatko nämä **päästöt** vaarantaa yrityksen kasvihuonekaasupäästöjen vähennystavoitteiden saavuttamisen ja aiheuttaa **siirtymäriskin**, ja jos voivat, miten. Tarvittaessa mukana on oltava selvitys yrityksen suunnitelmista, jotka koskevat niiden kasvihuonekaasuintensivisten ja energiantensiivisten omaisuuserien ja tuotteiden hallinnointia;

- Onko 3 bulletpointia .PPT-tiedostossa siirtymäsuunnitelma?
.... jos hallitus on kuitenkin hyväksynyt sen?
- Realistiset suunnitelmat ja teknologian kehitys?
- Milloin saadaan sähköinen kumipyöräliikenne ja mitä se maksaa?

Selkeästi esitetty suunnitelma, josta näkee että pohjalla on myös ajatustyötä, vaikka allokoimattomia mahdollisuuksiakin on vielä

- **Kunnianhimoinen ja kvantifioitu siirtymäsuunnitelma:**
- Selkeä visuaalinen esitys (kuvassa), joka yhdistää päästövähennystavoitteet, toimenpiteet ja hallinnan tason?
- **Ristikkäisvaikutusten huomiointi on vahvaa:**
- Ilmastoriskejä ei tarkastella irrallisina, vaan ne kytkeytyvät asiakkaiden käyttäytymiseen, toimittajiin ja logistiikkaketjuun - eli tarkastelussa mukana koko arvoketju.
- **Taloudellinen realismi näkyy rivien välistä:**
- Vaikka kaikkea ei sanoteta suoraan, näkyy taustalla ajattelu siitä, että ilmastotoimet tapahtuvat yhtä aikaa laskevan kysynnän, kasvavien kulujen ja epävakauden kanssa

Suunnitelmat on selostettu auki konkreettisesti

Network efficiency

Optimising sailing speed and routing, while taking factors such as vessel safety and environmental protection into consideration, allows us to meet customer delivery promises while optimising fuel consumption and thereby reducing GHG emissions. In addition, network efficiency will have the largest contribution to scope 1 emission reductions in our transition plan towards 2030.

Network efficiency is supported by StarConnect, Maersk's AI-powered fleet energy efficiency platform that processes 2.5bn data points annually from more than 700 vessels. This advanced system uses machine learning to forecast and optimise fuel consumption and safety, taking into account environmental conditions including ocean currents and weather.

Along with optimising our current network efficiency, significant planning efforts in 2024 went into the Gemini Cooperation with Hapag-Lloyd, which went live on 1 February 2025. The new East-West trade network is built on a fundamentally different design and includes 29 ocean mainliner services and an extensive network of interregional

Asset efficiency

Asset efficiency includes the overall design, technology and composition of our fleet, including a mix of owned and time-chartered vessels, and the operational flexibility this provides in reducing GHG emissions while also meeting network demand. Our fleet renewal strategy is also a key factor as Maersk works at a pace of roughly 160k TEU a year to ensure a gradual and continuous upgrade of our shipping capacity to new fuels.

In 2024, Maersk made significant progress in decarbonising its fleet by deploying seven large dual-fuel green methanol vessels, with additional orders in the pipeline ([see figure on page 85](#)). These investments reinforce Maersk's commitment to advancing sustainable shipping and driving the maritime industry's energy transition.

Alongside the fleet renewal, Maersk continued implementing new and improved propellers and bulbous bows as well as retrofits and is also working with shore power enablement to reduce the need for vessels to consume fuels while in port. The establishment of a robust global regulatory framework this year by the International Maritime Organization (IMO) remains critical to a successful energy transition.

To increase asset efficiency in terms of investing in new, dual-fuel vessels as well as retrofitting our existing fleet, Maersk has invested USD 1.2bn in 2024, out of which USD 1.2bn is EU Taxonomy aligned under activity 6.10 and 6.12 ([read more on page 97](#)). Until 2030, we expect to invest an additional USD 10.9bn into new and existing assets.

Fuel shifts

Our shift away from fossil fuels, contributing to reducing Ocean emissions across 700 owned and time-chartered vessels, is particularly influenced by externalities. This includes customers' willingness to cover part of the cost gap between conventional and green fuels, which in turn is dependent on regulators setting industry standards and creating supportive policies. In addition, we are dependent on innovation and external investments to scale green fuel production, infrastructure and renewable electricity to responsibly produce green fuel. As our transition plan matures, we see network and asset efficiency levers playing a greater role in reaching our science-based targets, as outlined on the previous pages. A.P. Moller - Maersk (Maersk) therefore now anticipates a need for between 10-20% green fuels by 2030 to reach our Ocean targets (depending on growth), which de-risks our plan compared to the 25% green fuels expectation communicated in 2021.

Maersk's actions relating to shifting to green fuels are twofold: In areas where we have higher control and influence, such as our fleet renewal and green fuel offtake agreements, we have a strong

Q2a: “Käytännönläheisiä kehittämisvinkkejä varmentajan näkökulmasta, mihin erityisesti kannattaa kiinnittää huomiota?”

Q2b: ”Mitkä ovat olleet varmentajien yleisimmät huomiot ja yritysten puutteet/haasteet CSRD varmennuksissa?”

Q2c: ”Varmennuksen dokumentointitaso”

Yritysten suurimmat haasteet kaksoisolennaisuusanalyysissä kohdistuivat IROjen liian pintapuoliseen kuvaamiseen sekä puutteelliseen sidosryhmä- ja arvoketjuanalyysiin

Olennaisuuden määritelmä

Havainto: Liikaa olennaisia standardeja, olennaisuus häviää
Kehitysehdotus: Tiukemmat raja-arvot

Sidosryhmä- ja arvoketjuanalyysi

Havainto: Puutteellinen sidosryhmä- ja arvoketjuanalyysi
Kehitysehdotus: Sidosryhmien ja arvoketjun tarkempi tunnistaminen ja arviointi - onko esimerkiksi kaikkien olennaisten arvoketjun osien maantieteellinen sijainti huomioitu?

IROjen kuvaus

Havainto: Vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien (IROjen) pintapuolinen kuvaus → ”remontti” ei ole vaikutus, vaan sen johdosta vähenevä energiankulutus.
Kehitysehdotus: IROjen kuvaaminen auki täsmällisesti ja oikeassa muodossa

Prosessikuvaus

Havainto: Liian monimutkainen prosessikuvaus tai kuvauksen puuttuminen
Kehitysehdotus: Huolellinen, mutta tarpeeksi yksinkertainen prosessikuvaus selkeyttämään raportoinnin lähtökohtia

Lisäksi puutteita tunnistettiin myös liittyen:

epätasapainoon positiivisten ja negatiivisten vaikutusten tunnistamisessa sekä yrityskohtaisten IROjen huomiotta jättämiseen.

Kestävyysraportin varmentamiselle varattiin yrityksissä liian vähän aikaa ja varmennukselta odotettiin konsultatiivista otetta

Raportointiprosessin suunnittelu & dokumentointi

Havainto: Prosessi voi olla vielä usein formalisoimatta ja dokumentoimatta

Kehitysehdotus: Prosessin kuvaaminen kirjalliseen muotoon (vrt. Laskentamanuaali) parantaa laatua ja lisää varmennuksen luotettavuutta, mahdollistaa sisäiset kontrollit.

Varmennuksen luonne

Havainto: Epäselvyys varmennuksen luonteesta, varmentajan roolista ja taustamateriaalin ja sen dokumentoinnin merkityksestä

Kehitysehdotus: Varmennuksen luonteen ja varmentajan roolin kirkastaminen yhdessä asiakkaiden kanssa

Varmennuksen aikataulu

Havainto: Varmennukselle on varattu liian vähän aikaa

Kehitysehdotus: Varmennus on syytä aloittaa hyvissä ajoin, eikä jättää vuoden vaihteen ruuhka-aikaan

- Kaksoisolennaisuusanalyysi varmennukseen heti, kun valmistuu
- Narratiivisen eli laadullisen tiedon varmentaminen kannattaa aloittaa, kun sitä alkaa valmistumaan
- Hiilijalanjäljen ja ilmastoskenaarioiden varmentaminen on hyvä tehdä myös ennen vuoden vaihteen kiireitä

Esimerkiksi päästölaskennan kohdalla varmentaja käy läpi päästöjen laskentakaavat ja päästökertoimet

- mikäli raportoiva yhtiö ei pysty toimittamaan taustamateriaalia, ei päästöjä ole mahdollista varmentaa riittävällä tarkkuudella!

Kehitettävää oli narratiivisen eli laadullisen tiedon kirjoittamisessa ja tiedonantovaatimukseen vastaamisessa datapisteiden vaatimalla tarkkuudella

Laadulliset vaatimukset

Havainto: Kvalitatiivisten vaatimusten laiminlyönti (ESRS 1 vaatimukset)

Kehitysehdotus: Huomion kiinnittäminen tekstin sujuvuuteen ja luettavuuteen, sekä lyhenteiden ja adjektiivien käytön välttäminen
Kokeile lukea kirjoitettu teksti ääneen - oliko ymmärrettävää?

Lisäksi EU-taksonomiaan liittyvä raportointi on todettu haasteelliseksi - kattaen taksonomiakelpoisten ja taksonomian mukaisten toimintojen määrittelyn, sekä taloudellisen puolen!

Datapisteiden esittäminen

Havainto: Tiedonantovaatimusten epätäydellinen esittäminen

Kehitysehdotus: Huomion kiinnittäminen tiedon täydelliseen esittämiseen

- Datapisteitä ei tulisi jättää välistä, ellei sille ole hyviä perusteita
- Perehdy ESRS:n tiedon laadullisiin vaatimuksiin
- Lue huolellisesti mitä datapisteen tiedonantovaatimuksissa kysytään kerrottavaksi

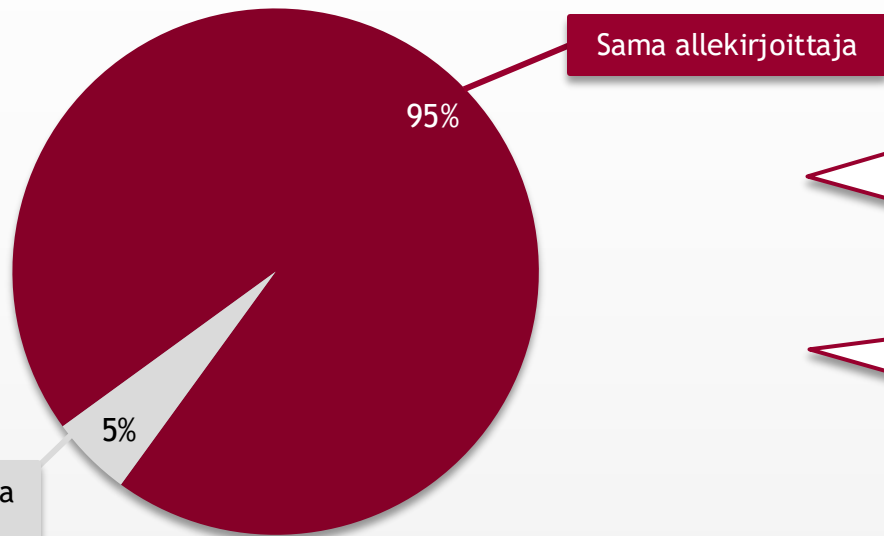
Riskien tunnistaminen

Havainto: 55 %:lla yrityksistä oli vähemmän kuin 3 raportoitua ilmatoriskiiä ja yli puolessa riskeistä ei ollut selkeää taloudellista kuvausta

Kehitysehdotus: Ilmatoriskien arvioinnin lopullinen arviointi ulkopuolisen asiantuntijajapaneelin kanssa, jotka ovat objektiivisia ja joilla on tarvittava tietämys niin toimialasta kuin ilmastonmuutoksesta

Mukautettua kertomusta ei kuitenkaan ole annettu yhdellekään yritykselle

Varmentaja vs. Tilintarkastaja

*Kaikkien CSDR-velvoitteisten yritysten kohdalla kestävyysraportin varmentajana ja tilintarkastajana toimi **sama yhteisö** - suurimmassa osassa myös allekirjoittaja oli sama henkilö.*

*Tarkastelluista CSRD-velvoitettujen yritysten raporteista **kaikille** annettiin vakimuotoinen kertomus.*

Johtopäätös

*Kerätyn informaation perusteella voidaan todeta, että huolimatta ensimmäisestä raportointikierroksesta ja mahdollisista puutteista raporteissa, **kynnys mukautetun kertomuksen antamiseen on suuri.***

Yrityksille tuntuu olevan helpointa valita vastuullisuusraportin varmentajaksi sama taho, joka on jo valittu tilintarkastuspartneriksikin.

Esim. Täyttääkö alla kuvattu tiedonanto ESRS:n mukaiset narratiivisen datan vaatimukset (laadulliset vaatimukset ja asianmukaiset kriteerit)?

Olemme sitoutuneet oikeudenmukaisuuteen ja tasa-arvoon kaikilla tasoilla. Pyrimme kaikessa toiminnassamme edistämään inklusiota ja mahdollistamaan henkilöstömme henkilökohtaiset saavutukset.

Pyrimme parhaisiin käytäntöihin henkilöstömme rekrytoinnissa, kehittämisessä ja kouluttamisessa, mikä puolestaan antaa meille mahdollisuuden tarjota oikeudenmukaisia ja tasa-arvoisia palveluja monimuotoiselle asiakaskunnallemme.

Haastamme jatkuvasti itseämme olemaan huippuosaamisen roolimalleja.

Todenmukainen esittäminen

- **Täydellisyys:** sisältää kaikki ymmärtämisen kannalta olennaiset tiedot (IROista)
- **Neutraalius:** esitetään puolueettomasti ja tasapainoisesti, bruttona.
- **Paikkansapitävyys:** tarkoittaa asianmukaisten prosessien ja sisäisten kontrollien käyttöönottoa

Todennettavuus

- Otetaan mukaan tietoja, joita voidaan vahvistaa vertaamalla muuhun käytettävissä olevaan tietoon
- Annetaan tiedot estimaattien syöttötiedoista ja laskentamenetelmistä
- Annetaan hallinto- ja valvontaelinten hyväksymiä tietoja

Ymmärrettävyys

- Käytettävä selkeää kieltä ja hyvin jäsenneiltyjä virkkeitä ja määriteltävä mittayksiköt
- Vältettävä yleisiä "vakiotekstejä" ja lyhenteitä
- Vältettävä päällekkäistä informaatiota (esim. tilinpäätöksen kanssa)
- Erotettava "pysyvät" tiedot ja kauden tiedot

Miten tiedonanto muuttui varmannusprosessissa?

Alkuperäinen

Olemme sitoutuneet oikeudenmukaisuuteen ja tasa-arvoon. Pyrimme kaikessa toiminnassamme edistämään inklusiota ja mahdollistamaan henkilöstömme henkilökohtaiset saavutukset kaikilla tasoilla.

Pyrimme parhaisiin käytäntöihin henkilöstömme rekrytoinnissa, kehittämisessä ja kouluttamisessa, mikä puolestaan antaa meille mahdollisuuden tarjota oikeudenmukaisia ja tasa-arvoisia palveluja monimuotoiselle asiakaskunnallemme.

Haastamme jatkuvasti itseämme olemaan huippuosaamisen roolimalleja.

Varmennusprosessissa paranneltu

Johtoryhmä ja lakiosastomme tarkistavat henkilöstöpolitiikkamme vähintään kerran vuodessa, jotta se vastaa ihmisoikeus- ja työlainsäädännön muutoksia.

Olemme noudattaneet toimintaperiaatteitamme rekrytoidessamme ja kouluttaessamme henkilöstöämme kaikilla uratasoilla. Seuraamme osallistumista sisäisiin pakollisiin koulutustilaisuuksiin ja sijoitamme henkilöstöä heidän osaamisalueilleen.

Palkkaamme kolmannen osapuolen suorittamaan neljännesvuosittaisia kyselyitä paikallisten asukkaiden keskuudessa saadaksemme palautetta palveluistamme ja henkilökunnastamme asiakasrajapinnassa.

Viimeisimmissä x kpl kyselyssä x % vastaajista on arvioinut palvelumme ja henkilöstömme erinomaisiksi. Lisätietoja siitä, miten kyselyt kootaan ja toteutetaan, sekä viimeisimmät tulokset: kestävyys selvityksen sivu x.

Varmennuksen dokumentointitaso?

Kestävyysselvitys (Esim. ESRS E1 para 14)

”Tämän vuoden alussa ilmoitimme sitoutuvamme olemaan nettonollayhtiö vuoteen 2050 mennessä. Sitoumuksemme täyttämiseksi uuden strategiamme tavoitteena on muuttaa liiketoimintaa tulevaisuudessa öljyn porauksesta ja jalostuksesta puhtaan ja varman energian edelläkävijäksi.”

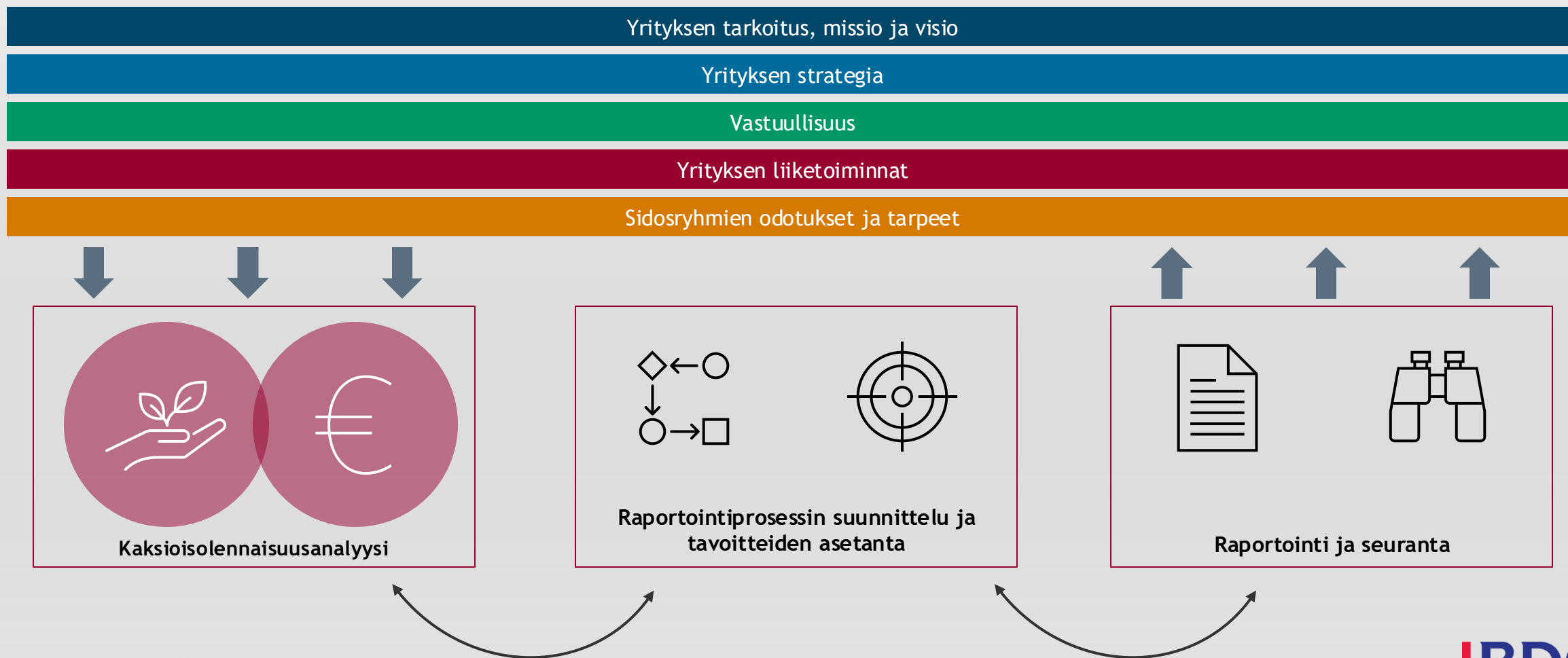
”Tähän mennessä olemme rakentaneet kapasiteettia tuottaa 0,5 GW uusiutuvaa energiaa.”

”Seuraavan kahdeksan vuoden aikana tavoitteenamme on kymmenkertaistaa kapasiteetti lisäämällä investointeja vähähiilisiin teknologioihin yli 1 miljardilla dollarilla vuodessa - neljä kertaa nykyistä enemmän. Tavoitteenamme on kasvattaa osuutemme vetymarkkinoista 5 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä.”

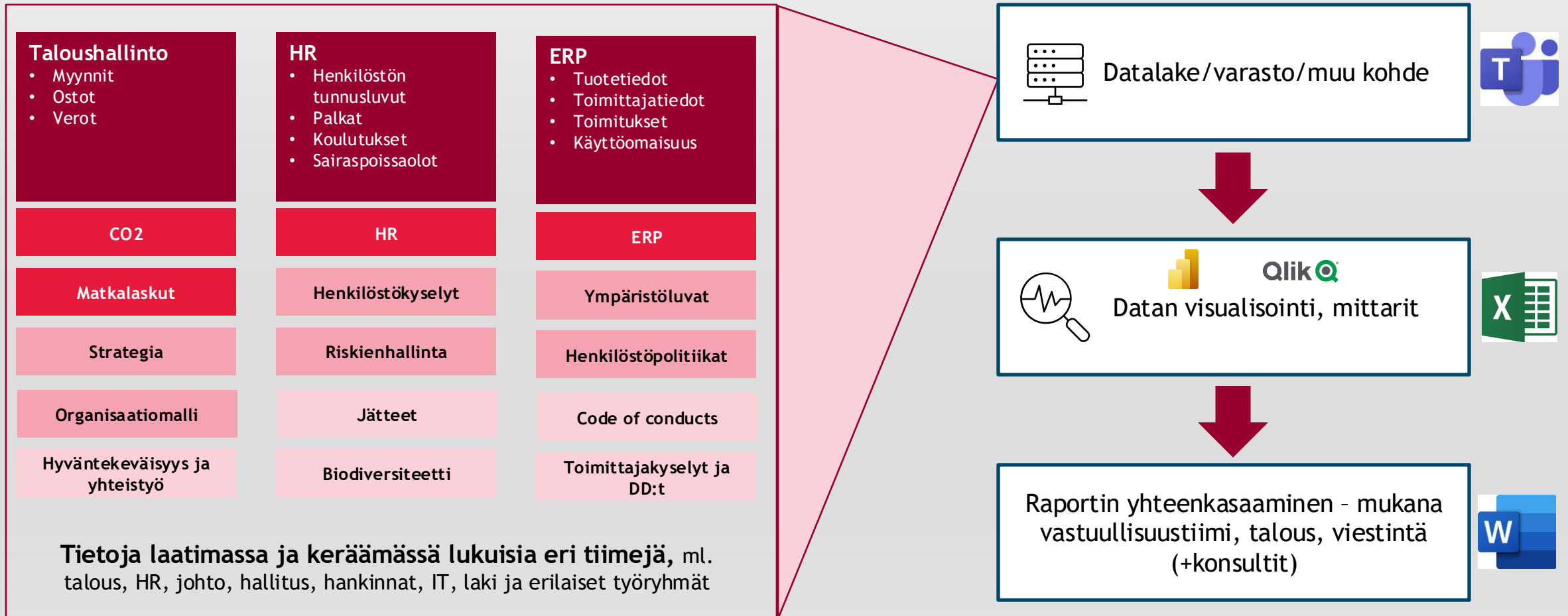
Kestävyysraportointitarkastajan evidenssi

- ▶ Mediahaku ja varmennus, että strategia on julkaistu
- ▶ Varmennetaan, että julkaistu strategia on sama, kuin oikea hallituksen hyväksymä liiketoiminnan johtamiseen tarkoitettu strategia
- ▶ Rakentamisasiakirjat 0,5 GW laitoksista
- ▶ Varmennetaan, että laitokset ovat toimivia ja käytössä.
- ▶ Varmennetaan tuotetun energian määrä ja käyttö - myyntisopimukset tai tiedot omasta käytöstä
- ▶ Varmennetaan, että väitteet eivät ole mahdottomia (voidaan käyttää esim. toimialan asiantuntijaa)
- ▶ Evidenssi seuraavien 8 vuoden aikana rakennettavista laitoksista: kokousasiakirjat, sopimusaineisto, suunnitelmat ja luvat, rahoitus.
- ▶ Mistä yhtiö saa 1 miljardin rahoituksen seuraavan 8 vuoden aikana -> laina-asiakirjat
- ▶ Nykyisten investointien perusvuosi (vrt. 4 x nykyinen)

Kestävyyssraportointi yrityksessä - ei kertaharjoitus vaan jatkuva ja iteroiva prosessi

Tuliko tästä vuosisadan dataprojekti ja tarvitsemmeko kalliin raportointiohjelmiston?

Raportointimanuaali parantaa prosessin ja raportin laatua sekä edistää varmennuksen sujumista

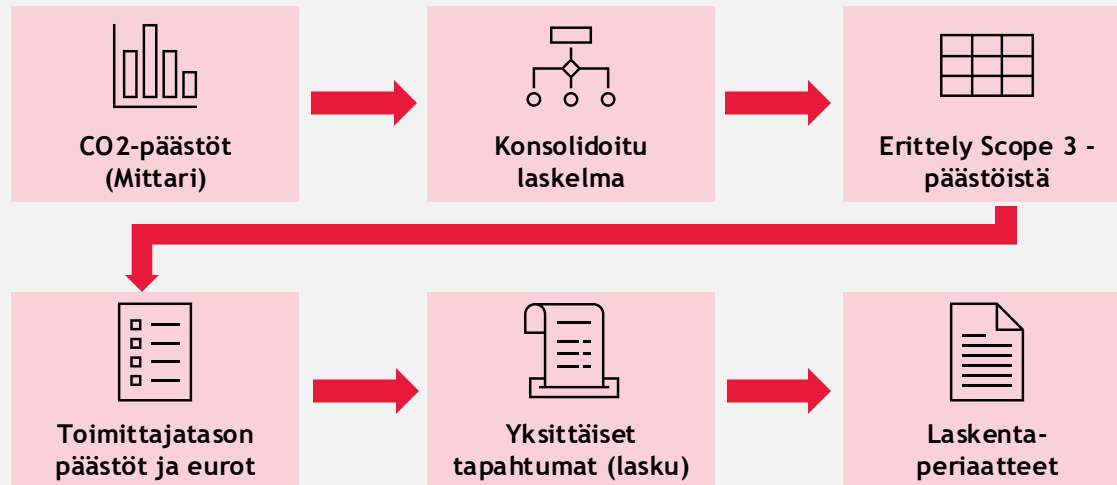
Table of Contents

1	Introduction	6
1.1	Purpose and objective	6
1.2	Instructions for use	6
1.3	Connection of sustainability data to financial statement information	7
1.4	Responsible persons	8
1.4.1	Responsibilities of the Board of Directors	9
1.4.2	Responsibilities of CSRD reporting data gathering process.....	9
1.4.3	Data transfer plan	12
1.5	Related documentation	12
2	Background	13
2.1	Group structure	13
2.2	Stakeholders	13
2.3	Valuechain	13
2.4	Strategy	13
3	Reporting processes	15
3.1	Annual sustainability reporting clock	15
3.2	Software/reporting applications	16
3.3	Annual review	16
3.4	Internal Assurance Control Methods	16

5	Preparation of sustainability report	32
5.1	Process description	32
5.2	Double materiality assessment	32
5.3	Stakeholder engagement	32
5.3.1	Stakeholder participation plan	32
5.3.2	Use of transition provisions	32
5.3.3	Changes during fiscal year.....	32
6	Data quality requirements	33
6.1	Quantitative datapoints	33
6.2	Narrative data points.....	33
7	ESRS 2 General disclosures	37
7.1	ESRS 2 MDR.....	37
7.1.1	Policies (MDR-P).....	37
7.1.2	Actions (MDR-A)	37
7.1.3	Metrics (MDR-M).....	37

Audit trail ja dokumentointi - varmentajan odotuksia

- Kestävyysraportti on virallinen ja julkinen dokumentti siinä missä toimintakertomus ja tilinpäätös - **suhtauduttava samalla vakavuudella**
- Hallituksella vastuu tietojen oikeellisuudesta
- Samoin kuin kirjanpidon tositeaineistonkin kohdalla, hyvä dokumentaatio ja selkeä audit trail on varmennuksen kannalta erittäin tärkeää - **aineiston säilyttäminen**

- ▶ Kvantitatiiviset / määrälliset datapisteet on usein tarkoin kuvattu ja niiden sisältö määritelty standardissa.
- ▶ Standardit ja raportointikehykset eivät välttämättä sisällä samantasoisia ohjeita siitä, miten laadullisia tai narratiivisia tietoja on esitettävä. Tämän seurauksena laadulliset tiedot saattavat heijastaa niitä laativien omia näkemyksiä ja vaihdella enemmän niiden mukaan kuin määrälliset tiedot.
- ▶ Kysymys siitä, onko laadullista ja narratiivista tietoa **ylipäänsä mahdollista varmentaa** -> **asianmukaiset kriteerit**
- ▶ Varmentajan kannalta hyvin dokumentoitu ja perusteltu olennaisuusanalyysi on erittäin tärkeää

Ilmastoriskit: Johtopäätökset

Mahdollisia syitä ilmastoriskien vähäisyyteen

- ◁ Riskien arviointi jää yritysten oman henkilökunnan harkinnan varaisiksi.
- ◁ Yrityksillä ei välttämättä ole tarpeeksi ymmärrystä ilmastonmuutokseen liittyvien riskien laajuudesta ja niiden ristikkäisvaikutuksista

Mahdollisia syitä vähäteltyihin arvioihin taloudellisista vaikutuksista:

- ◁ Yritykset eivät ehkä halua antaa sijoittajille viestiä, että omaisuuteen tai liiketoimintaan kohdistuisi huomattavia riskejä.
- ◁ Yritykset eivät välttämättä halua ottaa huomioon riskejä tilinpäätöksessään esimerkiksi arvioidessaan omaisuuseriään.
- ◁ Pelätään ehkä kilpailuaseman heikentymistä

SUOSITUKSET: Ilmastoriskien arvioinnin lopullinen arviointi ulkopuolisen asiantuntijapaneelin kanssa, jotka ovat objektiivisia ja joilla on tarvittava tietämys niin toimialasta kuin ilmastonmuutoksesta.

Mikäli ilmastoriskien arvioinnit jäävät subjektiivisiksi, siitä ei ole hyötyä niin sijoittajille kuin yrityksillekään liiketoiminnan resilienssin parantamisessa.

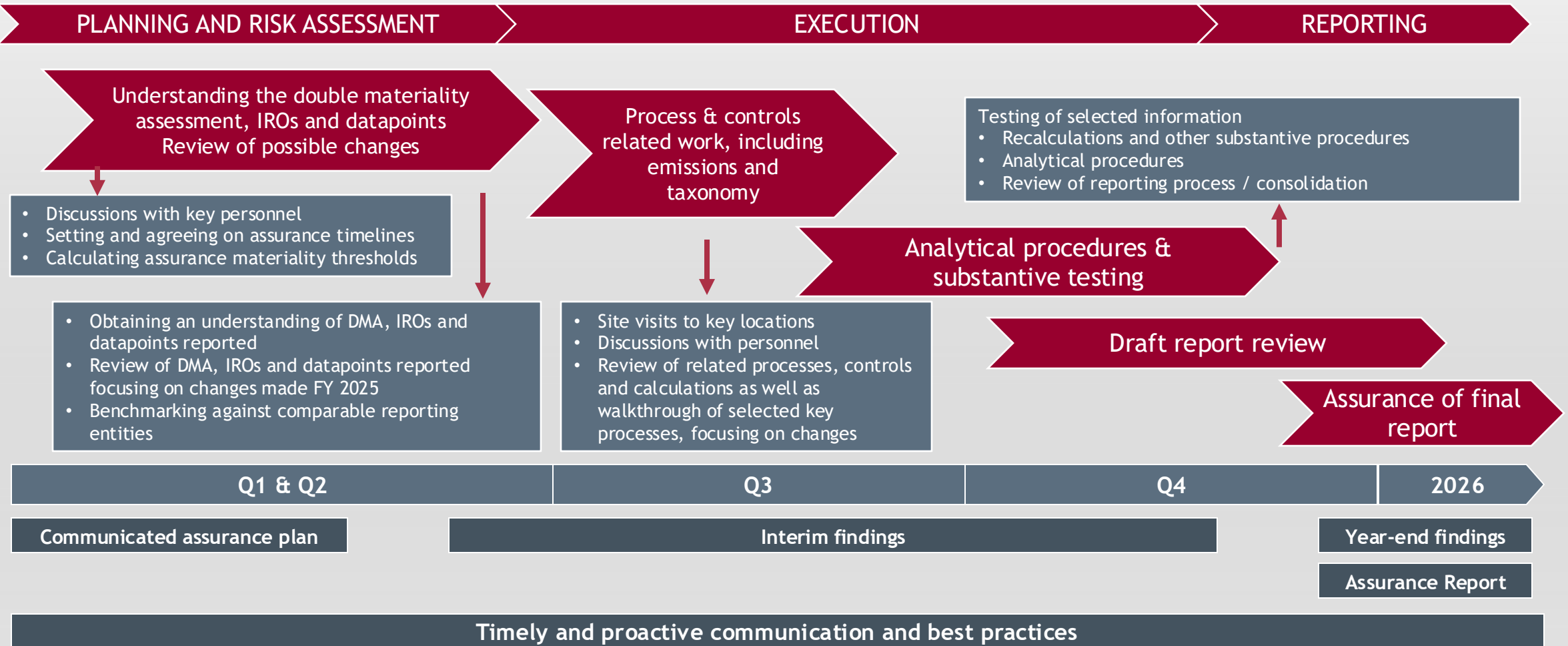

Yli 50%:lla yrityksistä riskit olivat huomattavasti vähäisempiä niin määrällisesti kuin taloudellisten vaikutusten kuvauksiltaan, kuin mitä skenaarioiden ääriolot todellisuudessa indikoivat.

Ilmiö	2100 <2 °C	2100 3 °C	2100 5 °C
 Äärimmäisten sateiden esiintymistiheys	+17%...+36%	+70%	+150%
 Ihmiset, jotka ovat alttiina äärimmäisille helleaaltoille	x22...x27	x80	x300
 Malarialle otollinen maa-alue	+12%...+18%	+29%	+46%
 Vaikutus globaaliin BKT:hen (vrt. 2018)	-10%...-13%	-23%	-45%
 Globaali ruokahuolto	Muuttuvat ruokavaliot, tiettyjä viljelyalojen menetyksiä tropiikissa	24% viljelyajan menetys	60% viljelyalan menetys

Lähde: CRO Forum. (2019). The heat is on: Insurability and resilience in a changing climate.

Kaikki tulkinnanvarainen tulee läpikäydä jo syksyllä ja raporttiluonnos tulisi olla valmiina joulukuun alussa, jotta sen täydellisyys ehditään varmentaa

Voiko raportteja pitää luotettavina?

Luotettavina? - Kyllä

Täydellisinä? - Tuskin

Varmennuksen jälkeen parempina, kuin ilman.

HE 20/2023 Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi kirjanpitolain ja tilintarkastuslain muuttamisesta
”Kestävyysraportoinnin sisältövaatimukset ovat kuitenkin luonteeltaan toisenlaiset kuin tilinpäätökselle säädetyt. Tilinpäätöstietoina ilmoitetut seikat ovat lähes poikkeuksetta *yksiselitteisesti todennettavissa asianomaisen yrityksen kirjanpidosta rahamääräisinä suureina.*

Vastaavanlaista täsmällisyyttä ei voida saavuttaa kestävyysraportoinnissa, sillä kestävyysinformaation mittaaminen on käytännössä vaikeampaa kuin kirjanpitotietojen. Kyse on paitsi määrällisistä ja jälkikäteen todennettavista tiedoista myös ennakoivista ja laadullisista seikoista.

Näitä on kerättävä paitsi kestävyysraportointiyrityksen itsensä ja sen tytäryritysten toiminnasta myös sen arvo- ja toimitusketjuihin kuuluvilta muilta toimijoilta. Koska viimeksi mainittuihin nähden kestävyysraportointiyrityksellä ei ole lakiperusteista määräysvaltaa, *tietojen keräämisessä saatetaan kohdata suuriakin vaikeuksia*”

Harjoitus 2

Varmentamisen hyödyt liiketoiminnalle ja sijoittajille

1

Mitkä ovat olleet suurimmat haasteet varmennuksessa (esim. dokumentointi, varmentajan toiminta, aikataulutus, tulkintaerot, järjestelmät)?

2

Minkälaisella toiminnalla nämä ongelmat voitaisiin ratkaista ja tulevaisuudessa välttyä varmennukseen liittyviltä ongelmilta?

3

Miten varmennus voi tukea liiketoimintahyötyjä, kuten sijoittajien luottamusta, rahoituksen saantia tai yrityksen arvoa?

4

Millaisia toimintatapoja tai työkaluja olette itse hyödyntäneet onnistuneesti?

5

Korjattiinko varmennuksen aikana virheellisyyksiä? Tuliko kestävyyselvityksestä erilainen varmennuksen lopputuloksena?

Workshopin aiheina seuraavia

01	AVAUS
02	CSRD-RAPORTOINNIN BEST PRACTICES
03	VARMENTAJAN NÄKÖKULMA
04	ACTION PLAN JA KOTIINVIEMISET
05	LOPPUSANAT JA Q&A

Harjoitus 3

Action plan kestävyysraportointiin kotiinviemisiksi

1

Mikä osa-alue vaatii teillä eniten kehittämistä (esim. visualisointi, olennaisuus, varmentaminen, työnjako)?

2

Mitä vinkkejä aiot viedä workshopista kotiinviemisiksi?

3

Mitä konkreettisia askeleita aiot ottaa seuraavan 6 kk aikana?

4

Mitä tukea, oppia tai resursseja tarvitaan vielä toteuttamisen tueksi (esim. rahoitus, asiantuntijat, järjestelmät)?

5

Miten varmistatte, että raportointi tukee arvonluontia?

Ryhmäkeskustelujen purku - 2 min / pöytä

Kertokaa lyhyesti molemmista harjoituksista tärkeimmät nostot:

Harjoitus 2: Varmennuksen hyödyt ja haasteet

Mikä on keskeinen oppi tai oivallus toimialanne näkökulmasta?

Harjoitus 3: Kestävyysraportoinnin jatkoaskeleet

Mikä konkreettinen kehitysaskel on seuraavaksi tärkein?

Pitäkää puheenvuorot napakoina - tavoitteena yhteinen tilannekuva ja oppien jakaminen.

Workshopin aiheina seuraavia

01	AVAUS
02	CSRD-RAPORTOINNIN BEST PRACTICES
03	VARMENTAJAN NÄKÖKULMA
04	ACTION PLAN JA KOTIINVIEMISET
05	LOPPUSANAT JA Q&A

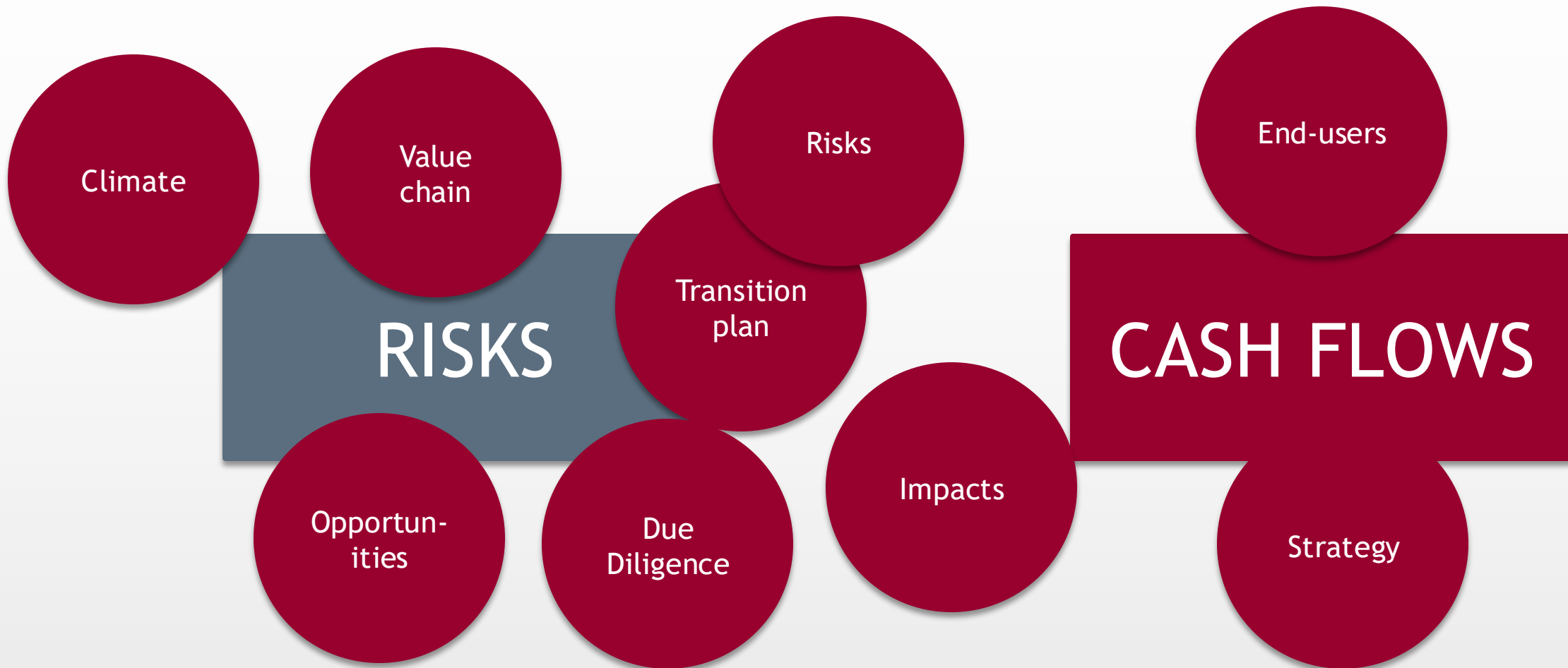

Saako tästä siis kilpailuetua tai parempaa sijoitetun pääoman tuottoa (ROI)? Riskit ja kassavirrat tärkeimmät tekijät yhtiön arvon määrittämisessä.

RISKS

CASH FLOWS

Saako tästä siis kilpailuetua tai parempaa sijoitetun pääoman tuottoa (ROI)? Riskit ja kassavirrat tärkeimmät tekijät yhtiön arvon määrittämisessä

Saako tästä siis kilpailuetua tai parempaa sijoitetun pääoman tuottoa (ROI)? Riskit ja kassavirrat tärkeimmät tekijät yhtiön arvon määrittämisessä

Mitä yhtiö aikoo tehdä seuraavan 5 vuoden aikana?

Miten se reagoi tunnistettuihin riskeihin?

Missä vastuullisuuden kanssa mennään nyt kaiken jälkeen?

From “*Should We Invest?*” to “*How Much and Where?*”

CFO:t näkevät vastuullisuustoimet kannattavina: kun heiltä kysytään sijoitetun pääoman tuottoa (ROI), vastauksissa tunnistetaan sekä taloudellista että strategista hyötyä.

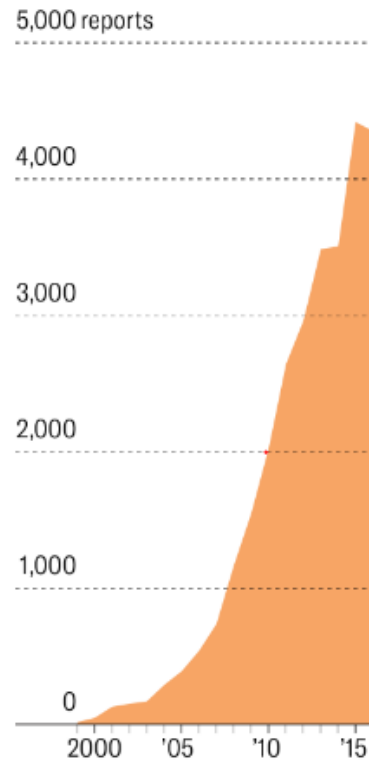
	Increased Innovation and New Business Opportunities	37%
	Increase in Revenue	36%
	Access to Favorable Financing or Investment Opportunities	34%
	Improved Risk Management	32%
	Broader Risk Considerations Inform Decision-making	31%
	Enhanced Customer Loyalty	30%
	Cost Savings	
	Attraction and Retention of Talent	28%
	Access to New Markets	27%
	Reduced Environmental Impact/Carbon Footprint	23%

What's the problem? Mitä hyötyä vastuullisuusraportoinnista on - tarvitaanko ainakaan standardeja ja varmennuksia?

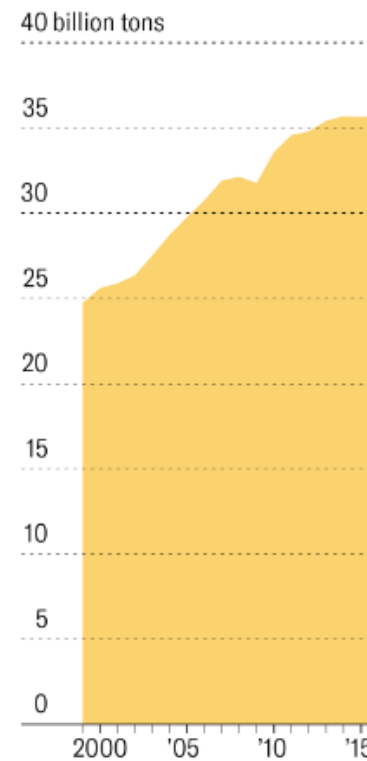
*"Fleece-takin valmistaminen tuottaa
CO₂ -päästöjä."*

Corporate social responsibility reports using Global Reporting Initiative standards

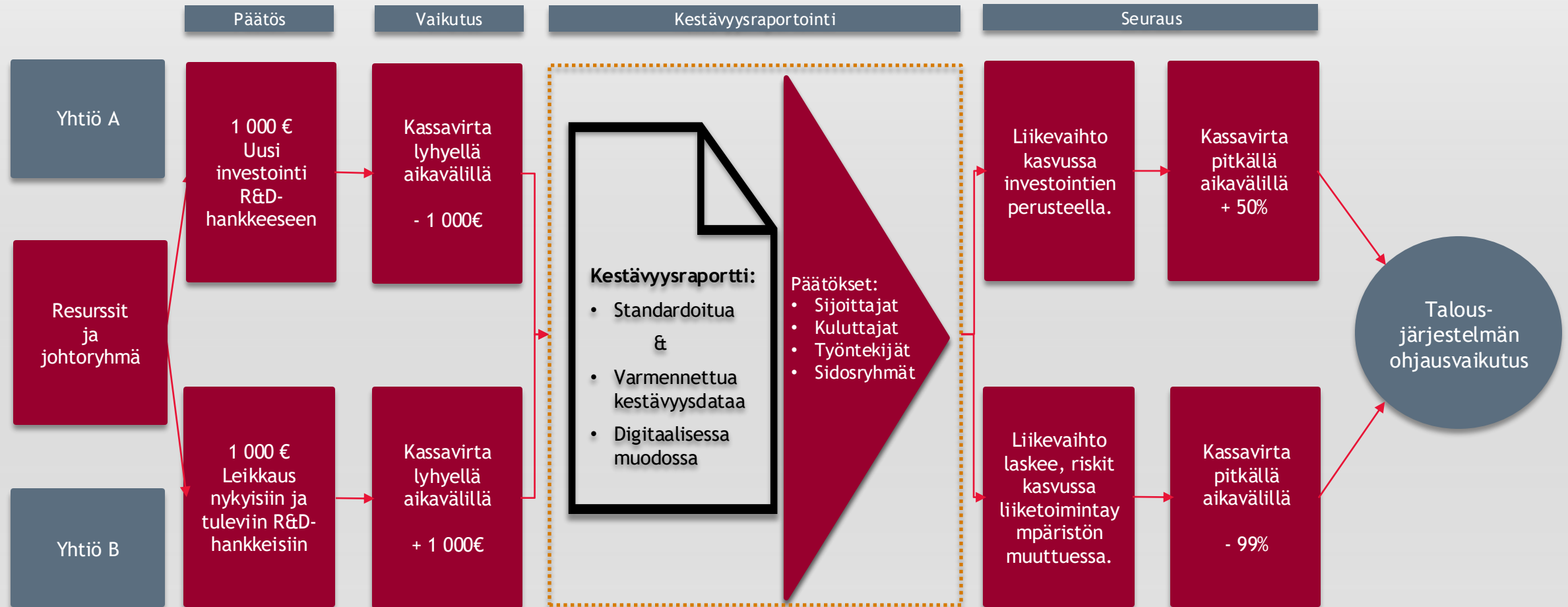
Global CO₂ emissions

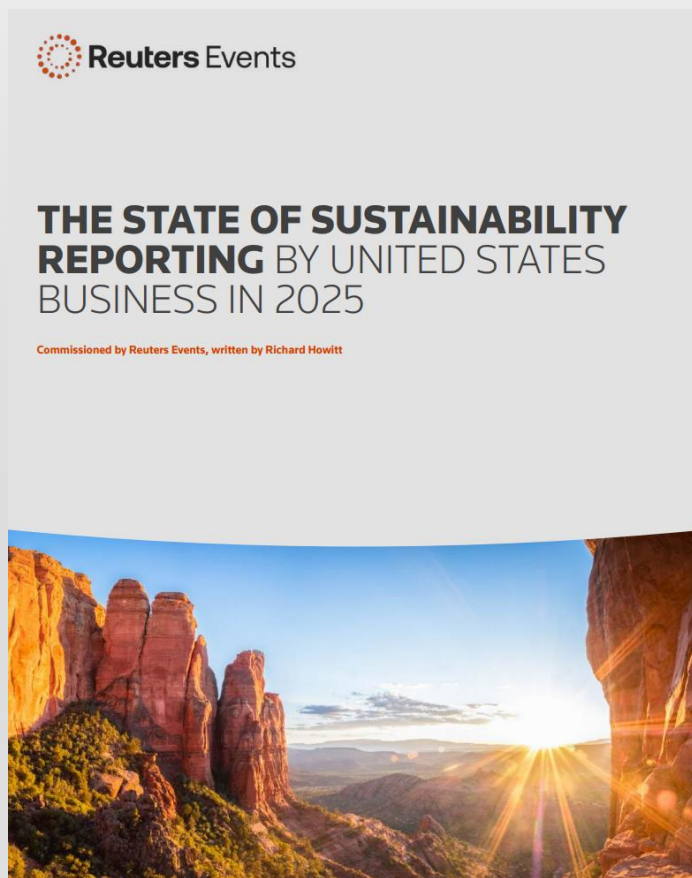
*"Vedenpuhdistamisessa vapautuu 48,9 grammaa
sulfidia makeisiin vesiin."*

Raportointi on nykyisen talous- ja yhteiskuntajärjestelmämme keskiössä

Onko ESG peruttu?

Statement

Standardoitu, varmennettu ja
käyttökelpoinen (eli digitaalinen)
kestävyysdata mahdollistaa vastuullisuuden
toteutumisen ja maapallon pelastumisen
demokratian ja kapitalismin keinoin.

VSME on EFRAGin kehittämä PK-yrityksille suunnattu kestävän kehityksen raportointistandardi, joka koostuu perus- ja laajennetusta moduulista

EFRAGin ehdotus VSME-standardista:

Tausta:

- Komission pyynnöstä EFRAG on toimittanut kestävän kehityksen raportointistandardin **vapaaehtoiseen käyttöön** pk-yrityksille, jotka eivät kuulu raportointivaatimusten piiriin (VSME-standardi).
 - Yritykset, jotka eivät kuulu CSRD:n soveltamispiiriin (enintään 1 000 työntekijää), voivat valita raportoivansa vapaaehtoisesti VSME:n mukaan.
- VSME-standardin tavoitteena on tarjota pk-yrityksille yksinkertainen työkalu, jonka avulla ne voivat antaa kestävän kehityksen tietoja pankeille, suuryrityksille ja muille sidosryhmille.

VSME lyhyesti:

- VSME jakautuu kahteen osaan: Perusmoduuliin ja Laajennettuun moduuliin.
 - Perusmoduuli luo yrityksille yksinkertaisen ja selkeän kehityksen kestävyysraportointiin, joka kattaa yrityksen yleiset tiedot ja ESG (ympäristö-, sosiaaliset ja hallinnolliset) -mittarit.
 - Laajennettu moduuli laajentaa perusmoduulin kehystä sisältämällä tarkempia tietoja, kuten esimerkiksi kasvihuonekaasujen vähennystavoitteet ja tiedot, joita todennäköisesti pankit, sijoittajat ja yritysasiakkaat pyytävät perusmoduulin lisäksi.
- Molemmat moduulit on suunniteltu olemaan **helpommin lähestyttäviä kuin ESRS**, mikä tekee niistä erityisen houkuttelevia PK-yrityksille.

Tutustu tarkemmin VSME-standardiin tämän linkin kautta: [VSME Standard.pdf](#)

ESRS ja VSME sisältö

ESRS kattaa koko arvoketjun,
VSME keskittyy omaan toimintaan

ESRS (European Sustainability Reporting Standard)

ESRS:

ESRS 2 - Yleiset tiedot

E1 - Ilmastonmuutos

E2 - Pilaantuminen

E3 - Vesi ja merten luonnonvarat

E4 - Biologinen monimuotoisuus ja ekosysteemit

E5 - Resurssien käyttö ja kiertotalous

S1 - Oma työvoima

S2 - Arvoketjun työntekijät

S3 - Vaikutusten kohteena olevat yhteisöt

S4 - Kuluttajat ja loppukäyttäjät

G1 - Liiketoiminnan harjoittaminen

VSME (Voluntary Sustainability Reporting Standard for non-listed SME's)

VSME Perusmoduuli:

B1 - Valmistelun perusteet
B2 - Käytännöt, politiikat ja tulevat aloitteet kohti kestävämpää toimintaa

B3 - Energia ja kasvihuonekaasupäästöt

B4 - Ilman, veden ja maaperän saastuminen

B6 - Vesi

B5 - Biologinen monimuotoisuus

B7 - Resurssien käyttö, kiertotalous ja jätehuolto

B8 - Työvoima - Yleiset ominaisuudet
B9 - Työvoima - Terveys ja turvallisuus
B10 - Työvoima - Palkitseminen, työehtosopimukset ja koulutus

Ei katettu

Ei katettu

Ei katettu

B11 - Tuomiot ja sakot korruptiosta ja lahjonnasta

VSME Laajennettu moduuli:

C1 - Strategia: Liiketoimintamalli ja kestävyys - Liittyvät aloitteet
C2 - Käytäntöjen, politiikkojen ja tulevien aloitteiden kuvaus kohti kestävämpää taloutta

C3 - Kasvihuonekaasujen vähennystavoitteet ja siirtymäsuunnitelma
C4 - Ilmastoriskit

Ei katettu

Ei katettu

Ei katettu

Ei katettu

C5 - Lisätiedot (yleiset työvoiman ominaisuudet)
C6 - Lisätiedot omasta työvoimasta - Ihmisoikeuspolitiikat ja prosessit
C7 - Vakavat kielteiset ihmisoikeusvaikutukset

Vakavat kielteiset ihmisoikeusvaikutukset

Vakavat kielteiset ihmisoikeusvaikutukset

Vakavat kielteiset ihmisoikeusvaikutukset

C8 - Tulojen lähteet tietyiltä toimialoilta ja EU:n vertailuarvojen ulkopuolelle jääminen
C9 - Sukupuolten monimuotoisuus hallintoelimestä

Keskeisiä eroja ESRS ja VSME välillä - yleistaso

Aihe	ESRS	VSME
Soveltuvuus	CSRD-raportointivelvollisille	Vapaaehtoinen
Kaksoisolennaisuus-analyysi	Vaaditaan	Ei katettu
Arvoketjun käsittely	Koko arvoketjun raportointi (ylä- ja alavirta)	Vain suora yritystason raportointi muutamaa kohtaa lukuunottamatta
Toimialakohtaiset standardit	Suunnitteilla teollisuudenaloille, joilla on merkittäviä vaikutuksia	Ei toimialakohtaista erottelua
Hallinto	Vaaditaan yksityiskohtaisia tietoja kestävyysvalvonnasta, hallintorakenteista ja vastuista	Perus hallintomittarit (esim. yrityksen muoto, koko, oikeudellinen rakenne)
Liiketoimintamalli & strategia	Yksityiskohtainen kertomus siitä, miten kestävyys on sisällytetty strategiaan ja liiketoimintamalliin	Vaaditaan vain lyhyt kuvaus kestävyteen liittyvistä aloitteista
Riskien & mahdollisuuksien arviointi	Pakollinen ilmoitus kestävyteen liittyvistä riskeistä ja mahdollisuuksista	Vapaaehtoinen raportointi kestävyysshaasteista
Politiikat ja siirtymäsuunnitelmat	Vaaditaan muodolliset politiikat, siirtymästrategiat ja kestävyys tavoitteet	Kannustaa paljastamaan, mutta ei vaadi muodollisia suunnitelmia
Suorituskyvyn seuranta & tavoitteet	Määrälliset & laadulliset KPI:t edistymisen seurannalle	Vain perusmittarit (esim. päästöt, työvoimatiedot)

Keskeisiä eroja ESRS ja VSME välillä - aihekohtaisesti

Aihe	ESRS	VSME
Kaikki aihekohtaiset standardit	Olennaiset vaikutukset, riski ja mahdollisuudet, toimintaperiaatteet, toimintatavat ja tavoitteet	Raportoidaan lähtökohtaisesti numeerista tietoa
E1 - Ilmastonmuutos	Edellyttää kasvihuonekaasujen (GHG) Scope 1, 2 ja 3 päästöjen raportointia, koskien päästövähennystavoitteita, siirtymäsuunnitelmia ja skenaarioanalyysyjä	Vain Scope 1 & 2 vaaditaan, Scope 3 on vapaaehtoinen. Kasvihuonekaasujen vähennystavoitteet (tulee raportoida mikäli yrityksellä on tällaiset), siirtymäsuunnitelma (mikäli toimii korkean ilmastovaikutuksen sektoreilla) sekä ilmastoriskit (mikäli yritys on tunnistanut tällaisia)
E2 - Pilaantuminen	Raportointi ilman, veden ja maaperän saastumisesta, lieventämisstrategioista ja raja-arvoista	Vain jos kansallinen lainsäädäntö tai regulaatio vaatii
E3 - Vesi- ja mertenluonnonvarat	Raportointia vedenotosta, kulutuksesta, päästöistä ja vaikutuksista meriekosysteemeihin	Vain vedenoton ja kulutuksen raportointi vaaditaan (mikäli tuotantoprosessit käyttävät merkittävästi vettä)
E4 - Luonnon monimuotoisuus	Raportointia luonnonvaroista, maankäytöstä ja ekosysteemien ennallistamisesta	Vain perustiedot maankäytöstä ja biologisesti herkkien alueiden raportointi
E5 - Kiertotalous ja resurssien käyttö	Raportointi materiaalivirroista, kiertotalousstrategioista ja jätteistä	Kiertotalousperiaatteet, perustiedot kierrätysasteesta ja jätteiden määrästä vaaditaan
S1 - Oma työvoima	Edellyttää yksityiskohtaisia työntekijätietoja: vaihtuvuus, monimuotoisuus, sukupuolten palkkaero, työehtosopimukset, ihmisoikeusrikkomukset	Kattaa vain perustiedot työvoimasta (henkilöstömäärä, sopimukset, koulutustunnit, palkka) sekä vapaaehtoisesti sukupuolijakauma johtotehtävissä, ihmisoikeuspolitiikat, prosessit ja vakavat kielteiset ihmisoikeusvaikutukset
S2 - Arvoketjun työntekijät	Raportointi arvoketjun työntekijöistä, oikeudenmukaisista palkoista ja työelämän oikeuksista	Ei katettu, paitsi vakavat kielteiset ihmisoikeusvaikutukset
S3 - Vaikutuksen kohteena olevat yhteistöt	Yritysten on raportoitava vuorovaikutuksestaan paikallisyhteisöjen kanssa ja mahdollisista sosiaalisista riskeistä	Ei katettu, paitsi vakavat kielteiset ihmisoikeusvaikutukset
S4 - Kuluttajat ja loppukäyttäjät	Raportointi kuluttajiin ja loppukäyttäjiin kohdistuvista vaikutuksista, riippuvuuksien aiheuttamista riskeistä ja mahdollisuuksista sekä yhteydenpito kuluttajiin ja loppukäyttäjiin	Ei katettu, paitsi vakavat kielteiset ihmisoikeusvaikutukset
S5 - Liiketoiminnan	Edellyttää raportointia ilmoituskanavista, korruption ja lahjonnan toimintamalleista ja rikkomuksista. Eettiset liiketoimintakätrännöt, lobbaaminen, poliittinen toiminta	Vain tuomiot ja sakot korruptiosta/lahjonnasta raportoidaan, vapaaehtoisesti liikevaihto tietyiltä sektoreilta sekä hallituksen sukupuolijakauma

BDO Oy on suomalainen osakeyhtiö ja itsenäinen jäsenyhtiö BDO International Limitedissä, joka on Yhdistyneen kuningaskunnan lakien mukainen yhtiö (Company Limited by Guarantee). BDO Auditor Oy ja BDO Consulting Oy ovat BDO Oy:n tytäryhtiöitä. BDO Oy on osa kansainvälistä itsenäisistä jäsenyrityksistä koostuvaa BDO verkostoa. BDO on tavaramerkki BDO-verkostolle ja yhteinen nimi sekä kansainväliselle jäsenyritysten verkostolle, että kunkin maan jäsenyritykselle.

www.bdo.fi

Kiitos!

Vesa Vuorinen
+358 50 4778 622
vesa.vuorinen@bdo.fi

Nina Kokkonen
+358 40 510 7485
nina.kokkonen@bdo.fi

Laura Kärkkäinen
+358 45 788 51943
laura.karkkainen@bdo.fi

Kuinka onnistuimme tänään?

Auta meitä kehittämään
palveluitamme
ja vastaa nyt lyhyeen
palautekyselyymme!

Löydät QR-koodin myös
jokaisesta pöydästä ja
sähköpostiisi on tipahtanut
linkki kyselyyn.

FIBSin tulevat tilaisuudet

Ilmoittaudu mukaan! fibsry.fi > Tilaisuudet

15.5. Striimi: [Yritysvastuu 2025 – Tutkimuksen julkaisutilaisuus](#)

4.6. Webinaari: [Vesi vastuullisuustyön ytimessä - näin yhdistät sääntelyn, viitekehykset ja liiketoimintastrategian](#)

5.6. Webinaari: [Ihmisoikeudet toimitusketjuissa: Arvoketjujen työntekijöitä koskeva huolellisuusvelvoite ja raportointi](#)

18.9. Raportoinnin ajankohtaispäivä

**FIBSin uusi
Kestävän ja
uudistavan
liiketoiminnan
osaamiskeskus
starttaa 2026.**

**Katso
ennakkotietoa:**

**[fibsry.fi/kestavan-ja-
uudistavan-
liiketoiminnan-
osaamiskeskus/](https://fibsry.fi/kestavan-ja-uudistavan-liiketoiminnan-osaamiskeskus/)**

FIBS
25

**Jatketaan juttua
lounaan äärellä!**

**Mahdollisuus omakustanteiseen
lounaaseen**

Kiitos!

Vilja Jyrinki, koordinaattori, FIBS
vilja.jyrinki@fibsry.fi

fibsry.fi